

310355

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9. } ఔన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నెప్టెంబరు నెల 18-వ తేది సోమవారము } No. 142
సంపుటము 5 } మంతుభి నా మ కం వ త్స ర ము, భాద్రపదమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౧౪౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు ఘనమయిన మందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదివిగల మాయమందుగాదు. నక్షలుమందులవలన మోసముగలుగను. మంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక. నెం. 7 తంబు శెట్టిపీ థి, మదరాసు.

చదివినాడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు !

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధ ఔషధముల నేల కొనలేదు?

1. బాలసంఖ... (40) నిఖిల వ్యాధి... (90) సర్వవిధ... (48) మహాప్ర... (27) శ్రీరామ...
 బాలసంఖ (బిడ్డలపాలిటి సుదీర్ఘ) ఇది చిలుకల పదమూలాలచే కాస్తాక్రమంగా తయారయిన రసాయనము (ట్రానిక్) 5 సెలల బిడ్డ మొదలు 15 సం॥రము వయస్సువరకు ఉపయోగించ తగినది. సకల వ్యాధులను పోగొట్టి మంచి రక్తమునిచ్చి శరీరము నకు మంచికాంతి నిచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-12-0
 శివకాంత తయిలము (భేది మండు) బిడ్డలు, పెద్దలు కొన్ని చుక్కలు మాత్రము కాఫీ లో లేక చక్కెరలో తీసుకొనిన చాలును. చక్కెరగా క్రవర్తియగును. బలహీనము కడుపునొప్పి యుండదు. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-12-0
 యోగ్యతాపత్రములు:—మీ కాతాకాతలు మీ కిద్దరమై వాగుతోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 కంటు కట్టిపీ థిలో మా క్రాంతిని తెలియజేయండి. తప్పక ఎల్లరు (పోస్టాఫీసు కలెక్షన్ కోరవలెను. వి. వి. ఆర్థులు మద్రాసు క్రాంతిని తెలియజేసి తరచుచు వచ్చుచుండి. పోస్టాఫీసు కలెక్షన్ కోరవలెను. (1)

నవరము బంగారము చే

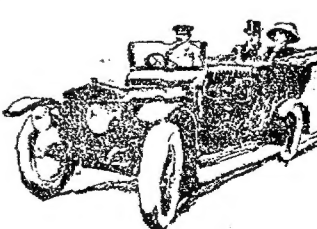
తయారుచేయబడిన

పద్మానీ, క్లావర్ డ్రెస్, యెస్ చంద్ర, సాదా బొలామణి, మోహన్, వంకర, పార్థి, బొంబాయి, శకుంతల, రాజావతి, నళాయిని మంగళూరు మొదలగు రకముల గాజులు అన్ని వైపుల లోను స్టాంపులో సిద్ధముగానున్నవి. ఇష్టములేనివో తీసుకొని వైకము వాపనీయబడును.
 ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, (1842) గురుస్వామి శెట్టి
 నగల వర్తకులు నైసాబాబుగోడ్డు, మదరాసు.

ముఖ్యగవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు
 (2) కాశీపట్టణమునందు, దుర్గా మెడికల్ హాస్పిటల్. మలేమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి అకలిని కలిగించెను. సకలమునకు ప్రవర్తియాయెను.
 సేపాల్ } రాజానరేంద్ర
 14.5-22 } నో జం ఆఫ్ సేపాల్

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవరుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
 Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

త్వరపడు. వెల సులభము. ఫల మధికము.
శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు
 శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది
 129 రకముల ఔషధములున్నవి
 (91) బోజశాల సంహరిణి:—ఎంత కాలమునుండియన్న శిశువులో ముసైస మారముగోజులలో గుణము కనబరచి. కాళ్ళమంటలు, నీరు పారించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహా స్వస్థంబై కమలములవలె ప్రకాశించును. 15 రో. రూ 4-8-0 వారమునకు రూ 2-8-0.
 (40) నిఖిల వ్యాధిను తేడ కంతరము. చిట్టపీరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాయిలున్న, కీళ్ళనొప్పులు, పల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొండుపు, సహమేహములు, మేహమూలు, మేహప్రణములు, కుక్కపిత్తము మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము రోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీర కాంతి, రక్తవృద్ధి, విర్యవృద్ధిని కలిగించును. ఇచ్చాపత్తెం. వెల రో. రూ 6-0-0, 15 రో. రూ 3-4-0.
 (90) సర్వవిధ శంకోగంజీబులేహము. జీర్ణించిన పత్తి, తేలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోకకు యోగం శుభవైసను, మూత్రము స్వల్పముగాగని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేసును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్తెం.
 (48) మహాప్రవాహిరసము (అను అష్టాదశ తత్వలక్షణసంహిత) వెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సహమేహము, పొడలు, చుచ్చులు, కాళ్ళు, చేతికేళ్ళు, పెదవులు, ముక్కు, కన్నెముక లావై ఎర్రబారి సదా తిమ్మెరుగా నుండుట, మోహనీరు, అంశుప్రణములు వర్షరాజుకు పరమానందము.
 (27) శ్రీరామస్త్రయోగము వెల రో. రూ 8-0-0, 15 రో. రూ 4-0-0 కఫములు, క్వాసకాసులు, దగ్గు, మగ్గు, జిబ్బునము, మెంజి శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును వారిచి సెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు.
 (సోదామిజిల్లా) } **కె. వి. ఆచారి,**
 ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు. **K. V. Achari**
Ayurveda unani Doctor.

అపూర్వ రాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. పిలకముహూతయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
- 3. గాంధీనుహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యవతాకము " 1 0 0
- 6. సంస్కారణి " 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యధ్వజము " 0 12 0
- 8. స్వరాజ్యరథము " 0 8 0
- 9. గాంధీ మహాశయము " 0 8 0
- 10. అలీప్రభుత్వనిర్బంధము " 0 10 0
- 11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
- 12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాత) 0 6 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రచురింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు మావద్ద కొరకు.
(402) ఉపేంద్రప్రసాదచౌదరియము,
17, నారాయణ మొదటిపేట, మదరాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైక్యవ్యవస్థలకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ,

(8199) 27, చీనాబజార్, మదరాసు.

కట్టలా? కత్తులా?

కందుకు కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు.
ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. (8785)

ఒకటి తెచ్చుచి చూచి దానినిబట్టి మీకే తెలియ గలదు.

తెల 5-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.

ఇంకను తిమ్మవై ధరించి గాని, ఎత్తువధించి గాని కావలసిన యెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజీ వగైరా చేరు

భారతవస్త్రభవనము - బెజవాడ.

చాటుపద్య మణిమంజరి

ద్వితీయభాగము

ఆశేంద్రనందీ యాభందశ్లోకము చేసి యాంధ్రదేశక మన్నిభాగముల మండియు రప్పించుటంటి చాటుధారలను సంతానించి జేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు దీనిని వెలుయించినారు. ప్రథమభాగమున తీసి యాభందశ్లోకములు గలిగి యిది యెట్లు తిమ్మగా వచ్చింది. తెల 1-8-0. గ్లజు చేయు ప్రతి 1-10-0

మూ న్నాళ్ల ముచ్చట

కృత్యవగు చిన్న పద్యప్రబంధము, ప్రభాకరశాస్త్రి గారు రచించినది పద్యము లమృతగుళికలవంటివి. కథ యాచారి యాంధ్రదేశకపురి. దీనితో నిండినది. తెల 0-6-0.

ఆగష్టునెల ముగియాలాగా, రెంటికిని ఆరవ పంపువారికి

మూన్నాళ్ల ముచ్చటను రూ. 0-6-0 కే పంపుదము.

అడ్రెసు:—మణిమంజరి మేనేజరు,

(142) తిరునల్లిక్కోణి, మద్రాసు.

తెలకుప్పనివారిణి

(157)

చర్మమువైపును తెలకుప్పలు వైపువలన భూమిగా 3 దినములలో నయచును. శుద్ధ పసమూలికలచే చేయబడిన ఈ ఔషధము ఋషిశ్లోకముచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానిచో భరణి రెండేండ్లు చెల్లించుటకును. యెడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ. 8. ఈ త్రైకములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtanl,
Darbhanga B. & O.

స్వ దేశీ దీ ప ము లు

ఇది కత్తిలేని ఇత్తిడిచే హిందూ దేశక కర్మాగారమునందు చేయబడినది.

దీనిలో రెండు క్రొవ్వవత్తులను పెట్టుటకు మొదలుగలవు. ప్యాకింగు వి. పి. ఖర్చులతో సహా 1-కి ధర రూ. 10-4-0 లు మాత్రమే.

క్రొవ్వవత్తు మొదలు లేకుండా ఉడువత్తుల నుండు మొదల కావల సినవాడు వివరముగా తెలిపిన ఆ ప్రకారముగా తయారు చేసి పంపబడును.

ఈ త్రైకములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

S. RAMA Aiyer,
P. O. No 238, Calcutta.

THE BENGAL COTTON AND WOOLEN MILLS LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co.

172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

కావలెను

కాడిపుత్తి మునిసిపాలిటీకి చేరిన మధ్యమతరగతి పాఠశాలకు వి. పి. ఎల్.టి. పరీక్షలలో తెలిసిన ఒక యువకుడు ప్రభావోపాధ్యాయ పదవికి 1-10-22 తేదీ నుండికావలెను. తీతము తెల 13 రు 70-2-90 లు చొప్పున యియ్యబడును. మోక్షాపాపతికతో సహా దరఖాస్తును 15-9-22 లోపుగా తీసుకువచ్చేవారు చేసిన అప్లికేషన్ గారికి పంపుకొనవలెను.

కాడిపుత్తి } ఎం. పి. రంగప్ప
16-8-22 } చేర్చుక

తప్పని గుణములు! కొనుక్కు!! వరదీంపుడు!!!

ఆయుర్వేద పంచరత్న ములలో

నొకరత్నము

ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, విడువని జ్వరములకు, విడిచివచ్చు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు, సామాన్య జ్వరములకు, మలేరియాజ్వరములకు, క్రిమికీటకాది జ్వరములకు, విషమజ్వరములకు, సన్న పాతజ్వరములకు, దోష జ్వరములకు ఎంతయో! సర్వవిధజ్వరములకు బరిమాన్యు ఉత్తమోత్తమ యౌషధరాజ్యము, క్యూయూసా మరేయని సమయమున "మీరింటా" నుంచి వచ్చేసిదని ఆంధ్రవైద్యులు మెచ్చి యున్నారు. నైమగ్న సాహాయములేకనే శ్రీమంతులు వాడవచ్చును. బాలురకు ఇవ్వవచ్చును. సహా ఆంధ్రవైద్యులు లనే వాడువాడు దీనిని వాడి "ఎట్టి ఆపాయములేని జ్వరపాతాపధరాజ్యమని" ప్రశంసించియున్నారు. చిగురు అల్లినము, ఇంక నేకవ్యాధుల హరించును. కీటకాదు ఉచితము. అగవము, మళయాళము, కన్నడభాష మాకు తెలియకు తెలుగు, ఇంగ్లీషు, వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేదవైద్యులయము, బరంపురం, గంజాం జిల్లా

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-588) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యూరప్షిహా ప్రభావము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాత్మము, ధూతనైద్యము, యాత్రములు, అమెరికావారి చీట్లవేక తిమ సలు నిచిత్రవిచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీమనుకో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట ధూమిపైనే గజముయెత్తున గాలిలో నునుపుని నిరాధారముగా నిల్చుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ బొత్తును తెలుగుభాషలో ఆది సులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుద్యుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనితెల రూ 4-0-0. త్వరపడుకు పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

స్టేటుకౌన్సిలు 15 వ తేదీనభ

ప్రశ్నోత్తరములు

గోదామల యెగుమతి

సుకవీరసింహుగారు.—భారత రాజనసభలో 15 తేదీని సాయంకాలము 4 గంటలకు గోదామల ఎగుమతిని గురించి ఒక సభ్యుడు ప్రశ్నింపగా సభను చాలించు సభ్యులుగలచే చర్చ సరిగాజరుగలేదని తెలియచున్నది. చూచినికూర్చి కొరతను వాతవి చేయదలచు?

శ్రీ ఆదెగణాదేరు ముద్దేచునుగారు: అనభూలోగాని యీ సభలోగాని ప్రభుత్వ సంఘసభ్యుల ప్రసంగములను గూర్చి తేల్చుకొనితరుల ప్రసంగములను గూర్చి ప్రశ్నించుట సభా ప్రతిష్ఠకు భంగకరము

సింహుగారు:—నేనెవ్వరిని ఆగౌరవింప గోరలేదు. కింకిం పగోలేదు. ఆదివయము పూర్తిగా చర్చింపబడలేదని మాత్రమే తెలిపితిని.

ముద్దేచునుగారు.— ఇది సంస్కృత పీఠము. ఇండియను ఎకస్ప్రెడిషను కట్టమోపాదింపబడు

ఇండియను మ్యూజియముల (ట్రస్టీల బోర్డులో కలకత్తా ఆర్కైవాలజికలు సూపర్వైజరు గూడ సభ్యుడుగా నుండవలె నను సవరణ ఆమోదింపబడినది.

పౌరోహిత కట్టుము చట్టము

ఒక స్పృహశూన్య పౌరోహితుని పిలిచి ఆతని సహాయముతో శుభాశుభ కర్మలను జరిపినపుడుతప్ప అట్లు జరుపనయలకు గాని ఆ పురోహితు సహాయముతో జరుపనందుకు గాని దావాచేయుట కధికారము లేదు అని శిర్కానింపవలెను. ఈవిషయమై పురోహితుల మహాధిపతుల వావాలు బొంబాయిలో హెచ్చగుచున్నది. దీనినామోదింపి బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర వైషమ్యము గూడ తగ్గును. ఇప్పుడని బొంబాయిలో గూడ హెచ్చగుచున్నది. ఈ చట్టము బొంబాయిరాష్ట్రము, మధ్య రాష్ట్రములు తేరాచలలో హిందూమూఢు వారికి మాత్రమే వర్తించునని ప్రాధేసరు కేలుగా నిశ్చయించిరి. రానుభద్రవా యుడుగారు బలపరచిరి.

దీనివలన బ్రాహ్మణునికి తీవ్రనాధారము తొలగును. అందుల కితరముగ ఏర్పాలు చేయబడదని నామోదింప రాదని రంగస్వామయ్యగారు నడిచిరి.

బ్రాహ్మణసాహోహితులకు అనాదిగా గల హక్కులను తొలగించుటప్రయము. అందువల్ల విగోధము ప్రబల మగునని కళకర్తగారు నడిచిరి

పనిచేయవలెంద పురోహితుడు కట్టుమును గోరుట వ్యా యముగాదు గాన సభ్యు లంగీకరించినచో ప్రభుత్వముచా రివ్యం తరచెట్లని శ్రీ మళ్ళిగారు నడిచిరి.

బ్రాహ్మణేతరుల కనుకూలముని నిట్టమును బ్రాహ్మణులకు ప్రాధేసరు కేలుగా రుపపాదించుట సమంజసమని అడ్డా మలేసెట్టిగా రామోదిచిరి.

దీనిని రాష్ట్రీయసభలో నుపపాదించదగునని క్యామ బ్లామగారనిరి

మంజరాను చూపవలెంద నామ్మను తీసివేయుట ఆశ్చర్యమని శ్రీ గణ్డి మిల్లనుగారనిరి. గంగవాడి జాగరుగూడ సంగీకరింపలేదు.

శ్రీ విశ్వేంద్రులే సుకవీరసింహుగా ర్థామోదిచిరి.

చర్చవిలుపవలె నను సవరణ

చాలవండ్లి యీ చట్టము సంగతి బాగుగా తెలియకు. గాన ప్రస్తుతము దీనిని నిలుపవలెనని సెనాగా రుపపాదించిరి

తేకరు(బ్రాంబాయి) గారనుకరించిరి సవరణ ఆమోదింపబడినది. నియోజననిమంధరలను గూర్చి ఉపసంఘమును నియమిం చుటకును స్టాండింగ్ కమిటీని నియోజనముకును కళవారంగీ కరించిరి.

ప్ర క ల న

క్రొత్తక్యాంపు ఫర్మి చరణాల

సామానులు మెల్లెనవి. ధరలు, సరసము. వలయువాడు క్యాంపులాగు నిమిత్తం వ్రాయించేడి. పి. వీరాసామినాయుడుఅందుకో, నరసారావునేట, గుంటూరుజిల్లా.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

బాబు మోతీలాల్ ఘోషాగారి మరణమునకు గాఢనిశానము

నవంబరు 15:- 14-వ తేదీ సాయంత్రము అమృత బహుపుత్రికా సంపాదకులైన శ్రీబాబు మోతీలాల్ ఘోషాగారి మరణమునకు గాఢనిశానమును తెలియచుటకై శ్రీచింతామణి నాటకశాలలో నొక పునరుజ్జ్వలనంబు జరిగెను. ముగ్ధ సియలకు శ్రీయంత న్యాయతి నుబ్బారావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షులు అమృతబహు పుత్రికను కడు నైపుణ్యముతో నడిపిన సాదరుల నిర్వహణకేసినకు ప్రైవేటుసాహసములను ప్రశంసించి మోతీలాల్ గారి మరణముగలన గర్వకరమైనను నూచించిరి. ముగ్ధసిద్ధి కవికరణ్యులు మహాభక్తులు అగు బ్రహ్మ శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు తమ సహజంగా భీర్యవాగాట్రతో ఘోషాగారి పుత్రికానిర్వహణచాతుర్యమును, జేతనంతో అధ్యక్షతనును ప్రైవేటుసాహసములను కొనియాడిరి. ఆయనకు తెలియని యంకమేలేదనియు ఏమియును గూర్చి యొక కవ్యచుకు ఫణితిని వ్రాయగల్గినకై కలవాడనియు అను ప్రశంసలు కళకళలాడి గంభీరతతో కలవాడనియు స్థాపించిరి. శ్రీ ముగ్ధ సియలపాటి సత్యనారాయణగారు ఘోషాగారి మరణముగలన పేరనిశానము కలిగెనని చెప్పి యాగ్రేంచి తీర్మానమును ఉపసాదించిరి. "అత్యంతాల్పకాలము అమృతబహు పుత్రికను సంపాదించునంతటి నిర్వహణము జాతీయవాదము నుద్ధరించు ప్రయత్నము మోతీలాల్ ఘోషాగారి మరణమునకు రాజమహేంద్రవరపురవాసులమైన మన వివాదమును తెలియచుచు వారి కలంబంబును మనసానుభూతిని తెలియజేయుటకు తీర్మానింపబడినది"

పాలన వాపకాన్ని బాధపాటి చానులంగం, శి. కు. రామారావు నాశం పట్టాభిరామాచార్యగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. శి. వెం. రామారావుగారు తాము స్వయముగా ఘోషాగారి ఎటుంగును నునియు నొక మహా పుత్రాభిమాని యని చెప్పిరి. అంతకు నెలకంటే తీర్మానము సేదగ్రహముగా వామోదించిరి.

మద్రాసు శాసనసభ

వ్యయనిర్ణయము

రామలింగాశెట్టిగారి తీర్మానము

శనివారము ఫలహారాంశము 2½ గంటలకు శాసన సభ్యులు సమావేశమై మునిసిపాలిటీవారు విశ్రేణముగ తీర్మానించిన కట్ట అంక్షన్లు ఎత్తివేయు విషయమును ప్రభుత్వము వారు ఆటంకములు కలగజేయవలదని వెంకటరమణ ఆయ్యంగారు ఉపసాదించిన తీర్మానముపై చర్చప్రారంభించిరి. ముఖ్య గారు తీర్మానముపట్ల ప్రకటించిన పానుభూతికి గండనము లభించుచు వెంకటరమణ ఆయ్యంగారు తమ తీర్మానము నుపసాదించుకొనిరి.

వ్యయనిర్ణయ సంఘము

ప్రభుత్వసభ్యులకు తగ్గింపు విషయమై ఆలోచించి సలహా నిమిత్తుకు ఒక కమిటీసంఘమును నియమింపవలయుననియు, ఆంగుమూటిలో చెందుగుతుల సభ్యులు ఆధికారులు క నుండవలయునని రామలింగాశెట్టిగారి తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి చెల్లింపవలసిన మొత్తము ఆధికముగ నున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు భయపడవలసి అధికముగ నున్న దనియు, పాపాలు వెంట అధికారులపట్టులను చెల్లింప గలవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు భయపడవలసి అధికముగ నున్నదనియు కలంబంబు చెప్పిరి.

2. మునుస్వామియ్యగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి.

ఒక సవరణ

అధిక స్థానికసంఘమువారి యాదాని కేసులకు నియమించి వారికి తీరిక సహాయనిమిత్తుకు ప్రభుత్వమునారు ప్రత్యేకాధికారి నొకరిని నియమింపవలయునని 27½ వ్యాసము

తెల్పిగారు సవరణ నుపసాదించిరి. సవరణను బలపరచుచు స. సే. మొదలి తంక వేయబెట్టిగారు మాట్లాడిరి. శనివారము సవరణకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి.

అతనిమొదటి ఇతిర సభ్యుల సలహాను స్థానిక సంఘమువారు పుచ్చుకొనవచ్చునని సర్ ఛార్లెస్ టాక్టపాంటుగారు సవరింపబడిన తీర్మానమును మరల సవరించిరి.

రత్నస్వామిగారు వెంటరమణ ఆయ్యంగారు, తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రభుత్వవ్యయములకు తీరముగ అందించి కొంతసేపు జగ్గిపిమ్మట 1½ టాక్టపాంటుగారు సవరించి విభజన తీర్మానము వామోదించుటచేసెను.

బల్లారి కర్నూలుజిల్లాలు - పర్చులవసూళ్లు

చెన్నైకర్నూలు జిల్లాలో ఎర్రకడపలములు : ల్ల కెడపలములపన్నును కనుగొని పిచ్చరి మార్చి మాసములకు ప్రారంభింపవలయునని రంగ నాథం మొదలి గారొక తీర్మానముపాదించిరి. సర్ మాటియ్యగారు తీర్మానముపట్ల సాధుభూతి కనపరచుచు జిల్లాలో సంతృప్తిగా మన్నులనూర్తి ఇంతి ఆలస్యముగ ప్రారంభించుటకు నీలులేదనియు చెన్నైకర్నూలు ప్రభుత్వమువారును పన్నులు న మాటలు చేయవలయుననియు తీర్మానమును తెలిపెను. తీర్మానములను సావరించుట చేసెను.

అప్పటికి సాయంకాలము 4 గంటలకు తీరికయును నూచించుటచే విభజన తీర్మానము తెల్పిగారి తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. శి. మునియ్యగారు ప్రత్యేకముగా జేసిన ప్రకటించుటచే చర్చసాయంకాలము 4 గంటలకు తీరినది. సభను ఆపుటకు కేయియి తిరుకావలసిన సమయము నెల 15 క తోగి సమావేశమగుననియు, అమాసము కనుకను సాయంత్రమును ఎరుల బయట నుండి, శి. వెం. కేశవరెడ్డిగారు తెలిపిరి.

కుష్ఠరోగము

మొ. చెన్నైకి దీర్ఘ వ్యాధి బొంబాయికి వచ్చిన, కడుగు కని, కొండరుకు యెక్కువ, నివారణ గాదని చికిత్సించిన, పలువురు వారి ఆశీర్వాదమును తెల్లడిచేయుచుందురు—అయితే ఏకయోగి ఒక ఫలమును భుజించి ఏకదశ వారి కనుకను చెప్పటయొక్కము—అట్లుగాక మొదలకే తమ ఆశీర్వాదమును తెల్లడిచేయుట యర్హము కదా! ప్రస్తుతము యాగ్రేంక చెన్నైకి వచ్చిన ఆ శ్రమమును బాధించుచు, తమ మిత్రులగు, బంధువులకు తెలియజేసు ప్రార్థించు.

మేహాక్షుః డనించుటకు గారణము: బాల్యవేదవలచేతను, భుక్తి శ్రీల పంకమనుకల్లను, మూలమునండి జలరాశి పయికేచి, మిరి మేహము జనించి, ధాతువు చేడి, నరమలబలము తగిలించి, శుక్రము నీగవేసి, వెలువల ప్రవింపజేయును. నాభినుండి అగ్నిమాంద్రము తట్టి లింగవ్యాధి మంతయు ప్రబలమై 21 మేహములలో నేదో కటిగను, ఆ సమయమున తగిన బోషకము నేమివచ్చును, చెబునరు అధికమై 18 తువ్వములలో నేదో కటిగను, శి గుల్మములలో నేదో కటిగను, వారి వారి కఠిరస్పృహవలబట్టి కలగుచుండును. అంతియేగాక యతిరవ్యాధుల లననేకములను కల్పించును—ఆ సమయమున బిడ్డలకు గల్బకాలములకే వ్యాధి సంభవించుచున్నది—గతుక మనమును, మన బిడ్డలను, దేహసౌఖ్యమును బోషింపకనే కల్పితకే ఆరోగ్యమును పొందేవారు, "కష్టభోగినివారికి" కేవలం సుఖమును పొందగలరు.

WONDERFUL LEPROSY CURE.

కుష్ఠరోగ నివారణ

ఒక మహాత్మునివల్ల చిరకాలస్నేహమువల్ల లభించినది.

గుణములేదని ఋజువు చేయువారికి 116 రూపాయలు బహుమతము.

జ్ఞో. వ్యాధిరేక్షణసంప్రదానాశ్రమ కుటుంబం.

అనుకూల ప్రతివాద్యము, నిజమైన తగిన బోషకము నేమివచ్చిన వివరణ యిచ్చు.

కుష్ఠరోగ నివారణ: నేమియుటవల్ల, చికిత్సారకము, స్వప్నమేహాక్షులు, మేహాక్షు, కిరమేహము, మేహాక్షు, తిమ్మిరిచాయెవు, కాల్చుచేతులు, నలుపులు, మురుకులు, పొట్టు, తిమ్మిరి, మేహములకు కలగు మచ్చలు, పొడలు, గడ్డలు, అంతరిణములు, కాల్చుచేతులు పగులుట, దుష్టరసములు, బోషకు 21 మేహములన్ను, నివారణ యిచ్చు.

కుష్ఠరోగ నివారణ: నేమియుట, ఎరువు, నలుపు, తెలుపు (బాల్లిగారు) మొదలగు అష్టాక్షి కష్టరోగములను, స్వప్నమేహము, కేకుడుట, మురుకము, మురుకు, ముక్కు, మొదలగు ఫలములలో నుండు అంతరిణములు, ముక్కు, వెంటి కర్మముకారుట, ఉచ్చాస్య, విశ్వాసము కష్టముగా ఉండుట, మొదలగునవి ఖండించును. కష్టరూపి దశరథిగా యెక్కు, లలికాశు, అనివేతులు, ముఖము, వైరకృష్ణము పలువురై గాయాలు క్రితకే వచ్చును—యీ గుర్త్యాధి కాల్చుచేతులు తినివేయుచు అంకిటితో అగిపోవును—వంకరతగిన ప్రజ్ఞ సాక్షులములతో యధావశాతముగా వచ్చును. కేయి యా దీర్ఘ వ్యాధి కలగు పర్చులవసూలుగా యాభిమానును, కష్టరోగములు నివారణయై రక్తిప్రప్తి కేరికాంతి కలగ జేయును.

కుష్ఠరోగ నివారణ: కష్టరోగి కొడుకు, మూత, బర్తి, దద్దురు, దుగ్ధ, చిడక, చిట్ట, కేళ్ళ, పొట్టు, మొదలగు అన్ని విధములగు సవాయలను మాపు మాపును, మేహము, మేహాక్షులు, పట్టు యితర సుఖసంకటములు ఖండించును. ప్రభుత్వము, సామంతులు చేరతము.

కష్టరోగముల, స్వప్నమేహము లేని మచ్చలు, పొడలు (Red black and copper spots want of sensati n మొదలగునవి కుడగని కంఠేపొంది విరాళ చేసుకొన్న వారు మార్గాలము కచ్చినను సత భక్తులు యిచ్చి మమ్ములను రక్షించింపవలెను. మేము శోగ వివరము చూచి, పూచీమీద నివారణ చేసెదము. మా కర్తవ్యుండి బోషకములు వేరించువారు చాటి గుణము కనడినకొలది వాయిదాలవైన సొమ్ము యివ్వవచ్చును. అట్టివారు గుణము కనడినకొలదు సొమ్ము ఏమియు నికర నవరము లేదు. ఉత్తరప్రత్యక్షముల మూలముగను చికిత్సచేయవలెను. అట్టివారికి బోషకములు వి. పి. గా పంపబడును.

మరొక: అర్థం యిచ్చువారు తమ శోగ వివరములు వ్రాయుచు పంపవలెను. సుమారు 2 మాసములవరకు సరిపడుచుండు దప్పా 1-2 ... రూ 10-20 ఒక వెలదినములు కంటే అధికముగా సరిపడుచుండు దప్పా 1-2 ... రూ 6-00 నలయువారు:—

రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం

రాజోలు తాలుకా, కొత్తపేట ప్రాంతం. (గోదావరిజిల్లా)

యోగ్యతా పత్రములు

నూతనం.

శ్రీ రెడ్డి అండు కంపెనీ వారికి:— 20-1-1922.

తమరు ఎనిమిది మాసములకు పూర్వము నా ప్రార్థన సమయించి ఒక వీరకొగకు అర్థమూలమునకు "అత్యద్భుత కుష్ఠరోగ నివారణ" లేక అంత్యోష్ణనివారణి యవరకు కిరేవధులు పొడిగొనిరి. తోడనే యా దీర్ఘ వ్యాధిచే విడింపబడు ఒక వీరకొగకుటికి ఉచితముగా నొప్పి మచ్చితిని. నా బోషకము, నేరస ప్రారంభించి, చల్లబూరి కావరములు జీరిలోనికి వాని రానివ్వనందున, తొన్నలు సందుకాల ముగియుచే విడిసేను నావరకంను చేర్చుటలో అదవిలో నేను కాయెను. ప్రథము తప్పుక బోషకము నేమియును, మిగు నిర్వయించియుండు పథ్యము కనకాక్షము లేక యెంచుటచే పండుచున్న బొమ్మకంటలకు నిర్వహణచేయవలె కాల్చి తినుచుండెను. ఇట్లు జరియేక దినములకే గ్రామస్థులు గుర్తించి సూచనముచే విప్పిరి అన్వేషించునకు నానే డిరిచారల పొచ్చుకొన. న నాకు మాన్చు కలిగినదేయి బాపనిచ్చితో మధ్యాహ్నము గాఢనిద్రనుండి అప్పుడే మేల్కొనించి నా కన్నులకు నాశనసూచకారి యగు నీద కొమటి కలగ కలుపడి ఇప్పుడవెందిన నన్ను చూచి నేను మీ బోషకసాధనలగు పుర్చివిడు వైన బొమ్మలరావొడ్డి నావరముడు నను నియత్య నని విప్పివచ్చును నే ననుకొనినట్లు కల కల్లగాదనియు చెప్పిగు తెలిగినవాడ నగుటచే అట్లు చెప్పిన మాట లన్నియు నిజమగుటచే అత్యుచుగ్గుడకాదు, కురమేళ్ళును మీ కొనగిన ఆమోఘకై గావరించితి. నియత్య కూడ ప్రథము పూర్ణయోగమునకై తన గ్రామములో ప్రవేశము గలది ఈ మీ బోషకముగొను కంటియు, మేహాక్షులని కొనియోచుమన్నాడు.

(Sd) యస్. శ్యామరావు,

(True copy of the letter.)

(నై ఉత్తరము సరియైన నకలు.)

కంటాక్షుడు.

కర్షక ప్రచారము

ఉత్కళ దేశము

(కర్షక ప్రచారక సంఘ ప్రకటనము)

ఉత్కళ కౌగ్రెను రాష్ట్రములో కర్షక ప్రచారమును గూర్చి అఖిల భారత కర్షక భాగ్యధికారి యగు నేతు జమ్నాలాల్ బజాజ్ గారు యాక్రింది విధమున ప్రకటించిరి.

నిర్మాణము

ఉత్కళ కౌగ్రెను రాష్ట్రము 1921 మార్చిలో ప్రారంభమయెను. అప్పటినుండియు ఉత్కళ రాష్ట్రము కౌగ్రెను సంఘము నిర్మించబడినది. ఆ రాష్ట్రములో కటకం, పూరి, బాలనూరు, శంబల్ పూరు, సింగభూమి, గంజాం జిల్లాలు గలవు. సింగభూమి జిల్లాను గూర్చి కొంతగానూ యుండెను. కాని అది యీయధ్యక్ష ఉత్కళములో జేర్చబడినది. ఉత్కళ కౌగ్రెను రాష్ట్రములో నాలభాగము వీరూ ఒరిస్సారాష్ట్రములో జేర్చబడినది. కౌగ్రెనువారు రాష్ట్ర పునర్విశ్లాషములో వీరూరమును ప్రత్యేక కౌగ్రెను రాష్ట్రముగా జేసిరి.

1921 మార్చిలో ప్రథమ రాష్ట్రము కౌగ్రెను సంఘ నిర్మాణముతో ఉత్కళ రాష్ట్రమునందు జాతీయోద్యమము ప్రారంభమయెను. అప్పటినుండియు ఖద్దరు నిర్మాణము నందును ఉత్కళము నందును ఆ రాష్ట్రము మిగుల నభివృద్ధి గాంచెను. ఇంకను అభివృద్ధి గాంచు నూతనముల గలవు. అందులకు కౌగ్రెను కార్యకర్తల సంఘము 1 లక్ష 5 వేల బుణ్యమును ఖద్దరుపని యభివృద్ధి జేయకొని మేల చెల్లించునటులయ్యెను.

వసుకుటు; నేత

ఉత్కళ రాష్ట్రములో వసుకుటు శ్రమ పూర్తిక వచ్చి పోలేరు. అనాదినుండియు ప్రతియుంటును వారికివలయు గుడ్డలకు దాకమును వసుకుటును ఆచారముండెడిది. అచట చాలమంది నేతపనివారుల గలరు. ఆచారముగ వచ్చుచున్న ఆస్పత్రిలో ప్రాంతము లేకపోవుటవలన వేలకొలది మంది ఫ్యాక్టరీ కూలీలుగ వలసపోవుచుండిరి. కౌగ్రెను నిర్మాణములు యీవసుకుటు పనిని అన్ని యిండ్లలోను పునరుద్ధరింపజేయుచుండుటచే, కొలదికాలములోనే మిగుల విజయముగాంచెను. జాతీయోద్యమముచే నేతనుగూడ నుజ్జీవింపజేసెను. కర్షక లేకున్న చేతితోనే నీస మిల్లు నూలుగుడ్డను కొరవారు యెక్కువుండుటచేత వేలకొలది నేత గాంధ్రు వలసపోయినవారు తిరిగివచ్చి వారివృత్తిని నెరుచుచుండిరి. లేకులను బట్టిచూడగా ఒక్క జూర్ సింగపూరులోనే 11 వందలమంది నేతగాంధ్రు యిటులతిరిగివచ్చి మేల నేత ప్రారంభించినటుల దెలియుచున్నది. బాలనూరు, కటకం, పూరి జిల్లాలలోగూడ నిజే వేలకొలదిమంది వచ్చిచేరుచుండిరి. గంజాములో నిపుడు యీవసావసరమగు వలసపోవుకర్షక ఆగిపోవుచున్నది. చేతితో నూలువడక కేతయభివృద్ధియగుటతో ప్రతి పంటగూడ యెక్కువాయెను.

రాటుము-ఆర్థిక విజయము

ఆ రాష్ట్రములో దాదాపు ప్రతి యిండ్ల నుండెను. సంవత్సరములో ఆగమాసములు పనియేమియు లేకుండ నుండవలసివచ్చెను. కూలి శ్రీలకు 2 మొదలు 2 1/2 అంకాలును పురుషులకు 3 మొదలు 5 అంకాలును యీయబడుచుండెను. అట్టితరీ యిప్పు డెట్లా నూలువడకనందులకు రాష్ట్రములో చాల భాగములలో కూలిపని బాగుగ దొరుకుచున్నది. కర్షకులని ప్రారంభించినవోట నెల్ల దూదియెక్కువగ కావలసియుండెను. ఆ రాష్ట్రములో తయారైన కర్షకరంతయును ఆక్కడనే ఖర్చుచున్నది. అచటతయారగు కర్షక చాకమాడాను.

ప్రచారకులు

కర్షకు తయారుచేయుటకును ప్రచారమునకును రాష్ట్రముంతటను కావలసినంతమంది కౌగ్రెను ప్రచారకులుండుట ఎంతయువారాష్ట్రముయొక్క మహాభాగ్య మనవలయును. వారలను ఆత్మరాశిశృభావము ఉజ్జీవింప జేయుట గొప్ప విశేషము. గ్రామములకు కౌగ్రెను కమిటీ ఒక ప్రచారకుని పంపగా, ఆ గ్రామముల నుండి తరుకాలమంతయును ఉపకృతిగ పనిచేయువారల నేతలు వచ్చిజేరిని తెలియుచున్నది. కౌగ్రెను ప్రచారకులు చాలమంది, మహాభాగ్యము నవభవించుచున్నను, నుభవవనమున వదిలి అట్టి జీవనము జేయుట ఒక హక్కుగ తలంచి పనిజేయుచుండిరి.

కర్షకునిర్మాణము

ఆ రాష్ట్రములో ప్రకృతిసిద్ధములగు లాభము లనేకములున్న పనివారలకు ఆపనిలో నెట్టి అనుభవము లేకపోవుట కొరతగ నుండెను. మరయొక విషయ మేమనగా అన్యోన్యసహకారమును సహాయమును జేయుట కేమియును కేంద్రసంస్థయొక్కటి

లేకపోయెను. ఉత్కళములోని అనుభవములను ప్రతిరాష్ట్రమునకును ప్రత్యేకముగ నొక కేంద్రకర్షకుభాగ్య యవసరమని విశదమాయెను. 1922 జూనవరకును ఆ రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకకర్షకుభాగ్య లేకుండెను. గంజాం జిల్లాలో మాత్రము లెక్కలును ప్రచారకులును యిందులకు ప్రత్యేకముగ నుంచబడినది. ఇందువలన కౌగ్రెను సంఘము తయారుజేసిన కర్షకు, నెట్టుబడికి సమానముగ లేకపోవుచుండెను. యువకులు ఓర్పుతో ఉత్కళములో కర్షకునెక్కువ తయారుజేయుటకు పనిజేయుచుండిరి. అయితే కేంద్రసంస్థయొక్కటుండి రాష్ట్రములో వివిధ భాగములందు పనిజేయువారలకు సహాయము చేయలేకపోవుచుండుటచేత అభివృద్ధికి భంగము గల్గుచుండెను. సర్వసమానము జేయునట్టి యెట్లైనీ లేకపోవుటవలన గంజాంలో ఆ కేంద్రకముల కర్షకు మిక్కుటముగ చేరి పోయి కటకము ఆంధ్రదేశమునండి కర్షకును తెప్పించుకొన వలసివచ్చెను. ఇట్లే బరంపురములో గూడ 2 వేలరూపాయలకు వైగా దూది నిలువ జేయబడినది. పంట వచ్చేలోపల క్రొత్త పనిజేయకన్నవో యీ డబ్బుంతయు పోవునని వారిభయము. ఇది యిట్లుండ నెత్త జిల్లాలలో దూది లేకపోవుటచేత వసుకుటు పని ఆగిపోయెను. ఆ రాష్ట్రములో నేతగాంధ్రులనుండి యెక్కును నేయలేనంత నూలు తయారై నిలువ యుండుచుండెను.

అయితే యిప్పుడు ప్రత్యేకముగ కర్షకుభాగ్య యేర్పడినది. ఇతరకాటలనుండి కర్షకుపనివారులను లెక్కలును చేరుజేయబడినది. రాష్ట్రము కౌగ్రెను సంఘ తీర్మాన ఫలితముగ జిల్లాలన్నియూ తమ ప్రచారకులను విధజించి కర్షకు ప్రత్యేకసంస్థ నిర్మించుకొనుటకు కొరవడిరి. కర్షకు భాగ్యవారు (1) పాతినిధ్యము లేని జిల్లాలనుండి నిపుణులను దెప్పించుటకును (2) జిల్లాలనుండి ప్రతివారమును అయినవని లెక్కను తెప్పించుకొనుటకును (3) మాసపేజీకను తెప్పించుటకును. (4) లెక్కలను తయారు జేయువిధము నొకటి జేయుటకును (5) లెక్కల తనిఖీ యేర్పాటులు జేయుటకును (6) కేంద్రాధికారము, మార్గదర్శకము యేర్పాటు జేయుటకును (7) ఒక జిల్లానుండి మరియొక జిల్లా క్రొత్తసంకతుల దెలిసికొను నేర్పాటుల జేయుటకును (8) సరకులను త్వరగా అమ్మకముచేయు నేర్పాటు జేయుటకును తీర్మానించిరి.

కర్షకుతయారు

1922 జూను 30 వరకును జరిగిన కర్షకుపని యాక్రింది విధముగ వెలుపబడినది ఇదివరలో దెప్పింతుల పని 1921 మార్చిలో ప్రారంభమయెను. రాష్ట్రము కౌగ్రెను సంఘమువారు కటకం స్వతాభ్యాసములో రాటుములు తయారు జేయుట కొక కార్యాలయమును నెలకొల్పిరి. ఆశ్రమములో రాటుము వసుకుటు లేర్పబడును. రాష్ట్రములో వివిధభాగములకు రాటుములు పంపబడినది. వానిని ప్రదర్శించుటకు పనివారలు చూడ వెళ్ళిరి. పిదప జిల్లా సంఘము లేర్పడినది. ఈ పనిని కటకం జిల్లా కౌగ్రెను వర్క్ మేపు సంఘము దీసికొనినది ఇట్టికేంటులు అన్ని జిల్లాలలోను పిదప ప్రారంభింపబడినది. ఆ జిల్లాలు స్వదేశీ ప్రచారమునకు తమస్వంతదబ్బునే ఖర్చుపెట్టుచుండెను. జూనులో రాష్ట్రము కౌగ్రెను సంఘము 3 వేల రూపాయల విజయగ దూదిని కొని జిల్లాలకు సమైక్యజేసెను.

ఆర్థికము

స్వదేశీ ప్రచారమును ఇతర పనులనుండి వేరుదీసి వ్యాపారము జేసినది యీ రాష్ట్రమునకు అఖిలభారత కౌగ్రెను సంఘము ఆ సహాయోద్యమ ప్రచారమునకు 10 వేలరూపాయల నిచ్చిన తరువాతనే. రాష్ట్రము కౌగ్రెను సంఘము ఆ మొత్తమును స్వదేశీకొరకే ప్రత్యేకముజేసి జిల్లాలకు గ్రాంటుల నిచ్చి, దీనిని స్వదేశీమూలధనముగ జేసెను. ఈడబ్బుతో జిల్లాలలోదూది, రాటుములు, నూలునిలువజేసి అమ్మకముజరుగుచుండెను. రాటుములు అడ్డకు కొనుక్కొనుపద్ధతియొద్ద నీయబడుచుండెను. దీనికితోడు పూరికాటక నివారణసంఘము, రాటుముల నెలకొల్పి కాటక నివారణ జేయుటకు 12 వేల రూపాయల నిచ్చెను. ఈ మొత్తమునూడ యందులకే వినియోగించుటవలన రాష్ట్రములో వివిధభాగములలో స్వదేశీ ప్రచారము చాల విస్తారముగ ప్రవృద్ధినిండెను.

అక్టోబరు మాసంతయువారికి గంజాం జిల్లా కౌగ్రెను కమిటీకి కర్షకు ప్రచారమునకు 20 వేల రూపాయల నీయవలసినదిగా శిఫారసు జేయగా, అఖిలభారత కౌగ్రెను సంఘమువారిచ్చిరి. పిదప డిసెంబరులో కటకం, బాలనూరు పూరి జిల్లాలలో కర్షకు ప్రచారమునకు 30 వేలరూపాయ లీయ

బడినది. ఈవిరాళములు చేరినప్పటికినే రాటుముల పనియు కర్షకు పనియు బాగుగ జరుగుచుండెను. శంబలపూరు జిల్లాలో కర్షకునిర్మాణమున కెక్కువవరకు లున్నను విరాళము రాకపోవుటచే అచట కనూలైన డబ్బుమీదను యిదివరలో రాష్ట్రము కౌగ్రెను సంఘ మిచ్చిన డబ్బుమీదను ఆధారపడయుండవలసివచ్చెను. కొన్ని నెలలుగల నేర్పరచి అచట పనిజేయుచుంటువలన, యెక్కువ తయారుగుండును. ఎక్కువ రాటుములు లుండి, నేతకు మంచివసతు లున్నవోట కర్షకు తయారుజేయునెట్లుగ నెన్నుకొనబడినది.

రాటుములు-తయారు

ఆ రాష్ట్రములో కౌగ్రెను కేంద్ర నేమి యితరులకిందనే మి యాక్రిందివిధము రాటుములుగ పనిచేయుచుండెను.

కటకం	6000
పూరి	4500
బాలనూరు	2500
శంబల్ పూరు	4000
సింగభూమి	5000
గంజాం	12300
మొత్తం	34000

రాటుము సామాన్యముగ 2-12-0 ఖరీదుండును. కౌగ్రెను కేంద్రగాని యితరులుగాని కర్షకు యెన్ని గట్టి తయారుజేసినదియు సంఖ్యలింకను తయారుగాలేదు. కటకం బాలనూరు గంజాం జిల్లా కౌగ్రెను కమిటీలు వారితనిభికింద వరుసగా, 3762, 5253, 1060 గజముల గూడ 1922 మే ఆఖరుకు తయారయ్యెను. తెలపుచున్నాడు.

గూడకడల్లు 31 మొదలు 44 అంగుళముల వరకుండును. చాల భాగము తయారైనది 36 మొదలు 40 అంగుళముల వరకుండును. అందరికును సాధారణముగ 45 అంగుళములు కావలసి యున్నది. అది అన్ని జిల్లాలలోను సాధారణముగ నేను బడుచున్నది. బాలనూరు జిల్లాలో కొద్దిగ నైనను సన్నని మంచి నేతగల కర్షకు తయారుగుచున్నది. ధోవతులు, చీరలు, చొక్కాగుడ్డలు, చాదరాలు, సాదాని, కోటుగుడ్డలు ములు నేతని తయారుగుచున్నది. ధర తెల్లున్నవనగా, ధోవతులు 8 గజములపొడగు 45 అంగుళముల వెడల్పుని 4-8-0 మొదలు 5-8-0 వరకును, చీరలు 5 గజములపొడగు 45 అంగుళముల వెడల్పుని 3 రూ మొదలు 4 రూ గలవు. చొక్కాగుడ్డలు గజము వెడల్పుని గజము 9 మొదలు 12 అంకాలు గలదు (సాదాని, చాదరని) కోటుగుడ్డ 1 గజం 80 అంగుళములు వెడల్పుని గజం 12 అంకాలు మొదలు 1-4-0 వరకు గలను.

తయారు

నూలు వసుకుటువారు దూదినుండి స్వయముగ యేకులను జేసికొనెదరు. కొన్ని నెలలుగల మాత్రము ఏకులపనివారు ప్రత్యేకముగ నుండురు. అన్ని జిల్లాలలోను తయారుగు దారము 9, 12 నెలలుగల మధ్యనుండును. అది పడుగుకు బాగా ఆక్రమించుచున్నది. గంజాములో మాత్రము 60, 80 నెలలుగల అంతకు వైగా గూడ తయారుగును. అయితే ఇది కొద్దిగ మాత్రము తయారుగును. రాష్ట్రములో ననేక భాగములలో రాటుమును వసుకుటువారు చాల నుండి గలరు. తనుకు గావలసినది తయారు జేసికొనుటయేగాక యెక్కువగ గూడ తయారు జేసెదరు.

ఉత్కళములో నేత దళసరిగ నుండును. అంతటను శుద్ధకర్షకు తయారుజేయున దేశముగలదు. రెండుమాడు కేంటర్లలో మాత్రము నేత నేర్పువోట మొదలు మిల్లువార ముదయోగింపవలసి వచ్చెను. ఇప్పుడు దానిని పూర్తిగ వదిలివేసి -రు. మరనగ్గుములమీద నేయువారు చాలమందిలేరు. ఉన్నకొలది ముడికైనను శుద్ధకర్షకు నేయుటకు అదివసుకుటుపనికిరాదని తలంచుచున్నారు. ఈమరనగ్గుములు లేకపోవుటచేతనున్న, సాధారణము మగ్గుములమీద వెడల్పుకట్టు వకదరు తయారుగుట చేతనున్న, నేతలో ప్రచార మింకను యెక్కువగావలసియున్నది.

అయితే ఒకవిశేష మేమనగా కాలక్రమేణ నేతకాంధ్రుమరనగ్గుములుగలవారు రాటుము నూలును పడుగు కుపయోగించుట దుస్సాధ్యమును అభిప్రాయమును బోగొట్టుకొనుచున్నాడు. మా మూలు మగ్గుములున్నవారు సయితము మర మగ్గుము లే ఆర్థికముగ మంచివని తలంచుచున్నారు. వీనినన్నింటినికూడ యీ రాష్ట్రములో మంచి కర్షకు చాకది తయారుగుటకు ఆధారములుగానించుచున్నది. గంజాములో, మంచి వెడల్పుగల కర్షకు తయారుగుచున్నదిని యీసందర్భమున దెప్పవచ్చును.

వసుకుటులు మనచేశపురిగాని విదేశపురిగాని రద్దీలను జేయుటకు మంచినీపులు లేకపోవుటచేత నులభముగాదు. శంబల్ పూరు పూరిలో మాత్రము యింకను పచ్చినినుకులతో రంగు నేయ పని చాల వరుండ నున్నది. అందువల

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

సెప్టెంబరు 16 శనివారము

శ్రీ. ఆర్. వై. అంకినేని ప్రశ్న: బహదూరు గారు కృష్ణా జిల్లా దివి తాలూకా వెద్రోలు గ్రామంలో సర్వే నెం. 72 పట్టాదారులను, 1920 లో గోడ్డు ప్రక్కన కృష్ణా నది పోటునకు గల్గిన గుంటను పూర్వనందుకు ప్రాసక్తికాటు చేసి రాజకీయ, పరిశోధన ప్రశ్నల సదుపాయం, ప్రభుత్వమువారి కావించు పేమియను దెలియదని ప్రశ్నోత్తర మియ్యడెను.

ఏ. డి. యం. బాగ్గి సాహెబు గారు

(శ్రీ. ఎ) జిల్లా బోర్డు కింద నున్న న్యూ క్లౌడ్ మాస్టర్లకు, బోర్డు వెసిడెంటుకును గల సంబంధ మెట్టిది? అది వెసిడెంటుకు విధేయమై యుండునట్టిదియ.

(బి) వెసిడెంటు గారికి రై ఆఫీసు దా తేదా? దాని జిల్లా కలెక్టరు గారి న్యూ క్లౌడ్ యనెక్టరు గాని మార్పుకన్నా?

శ్రీ. న్యూ క్లౌడ్ మాస్టరు వెసిడెంటు కింద వెసిడెంటు లుండవలయును. వెసిడెంటుకు న్యూ క్లౌడ్ మాస్టరు వై. గ. ల. ఆ. డి. కారమున గూర్చి 1920, న్యూ క్లౌడ్ మాస్టరు 70, 72, 74 నెక్సునులను, లోకల్ కలెక్టరు న్యూ క్లౌడ్ 64, 67, 71, 74, 76, 78, 79. న్యూ క్లౌడ్ మాస్టరు నాడకమును.

బి. సి. దేవరాజులు వారు గారు కడప జిల్లా కడప పట్టణములోని దొంగలు చెబువును తెగ గొట్టుటను గూర్చి కొన్ని ప్రశ్నలు చేయగా యిప్పుడు ఆపని అపి చేయబడెననియు, నీటి తెరలును తెగించుటకు యేర్పాటు చేయబడుననియు, తెరలు తెగించుటకు సాగు చేయియ నమయిందనియు ప్రశ్నోత్తర మియ్యడెను.

భాను సాహెబు మున్సి పహమ్మద్ ఆబుల్ రహిమాన్ సాహెబు గారు:—

(మ) (ఎ) కోయంబుత్తూరు తిరుచినాపల్లి, బల్లారి, రాజమండ్రి, వెల్దురు జెయిల్స్, మహమ్మదీయ, మాపిశా కైదిల సంఖ్య యెంత?

(బి) మహమ్మదీయ కైదిలకు ప్రార్థనకు యేమి యేర్పాటు చేయబడెను?

శ్రీ. కోయంబుత్తూరు జెయిలులో మాపిశా కైది 659 మందియు నితర మహమ్మదీయులు 82 మందియు, తిరుచినాపల్లి జెయిలులో మాపిశా కైది 169 మందియు, నితర మహమ్మదీయులు 49 మందియు, బల్లారి జెయిలు జెయిలులో మాపిశా కైది 47 మందియు, నితరులు 81 మందియు, ఆలిపురం జెయిలులో మాపిశా కైది 547 మందియు, రాజమండ్రిలో మాపిశా కైది 98 మందియు, నితర మహమ్మదీయులు 88 మందియు, వెల్దురులో 219 మంది మాపిశా కైదియు 239 మంది నితర మహమ్మదీయులు నున్నారు.

(బి) ప్రార్థన సమయమున మోకాళ్లు మూసుకొనుటలు లాగు తీయబడెను.

(మ) (ఎ) సి. డి. నుబుహ్మద్ గారు చెట్టి గారు తల్లిచేరి గ. వన్సు మెంటు కాలేజి (ప్రిన్సిపాలు గా నుండిన రెండేళ్ళు) యిండియన్ యెడ్యుకేషను సర్వీసు వృద్ధి చేయబడుటకు ప్రత్యేక కారణములే ముందే? (బి) ఆయన బ్రెయినింగ్ పట్టభద్రుడా?

శ్రీ. (ఎ) నుబుహ్మద్ గారు చెట్టి గారిని యిండియన్ యెడ్యుకేషను సర్వీసులో చేర్చుకొనలేదు.

(బి) ఆయన గ్రాడ్యుయేషన్ గాని బ్రెయినింగ్ కాలేదు.

(మ) (ఎ) గోదావరి డెల్టాలో కొన్ని కాల్యాల మ్యాజిజ్ మెంటు గ్రామపంచాయతీలు కిచ్చి పరీక్ష చేయబడెనా? ఫలిత మేమి?

(బి) కృష్ణా డెల్టాలో గూడ పరీక్ష చేయబడెనా? అయితే ఫలిత మేమి?

శ్రీ. (ఎ) ఆవుల గోదావరి డెల్టాలో యిప్పుడు పరీక్ష యందున్నది. ఫలితము యిప్పుడప్పుడే చెప్పటకు వీలులేదు.

(బి) లేదు.

(మ) జెయిల్స్ (క్రిమినాలిటీ) ప్రబలియుండెనా? యేజెయిల్స్ లో ఎందరు చచ్చిరి యీ కోగము నాపి చేయుట కేమి ప్రయత్నములు చేయబడెను?

శ్రీ. అన్ని జెయిల్స్ లో నీవ్యాధి ప్రబలెను. ఎవరను చచ్చిరట్లు తెలియలేదు. ఈ కోగ కిక్కిన జేయిల్స్ నిపుణులు ఆధునిక మార్గములతో నివారణ చేసిరి.

(మ) (ఎ) గ్రామ పంచాయతీ కర్మ లెక్కడ యే జిల్లా తాలూకా గ్రామములో సాంపద్యమి?

(బి) ఎట్లు పరిశీలించుచున్నది?

(సి) వీరివలన గ్రామమునకు గౌరవము కేమైన భగము గలదా?

(డి) వీరివలన నీటిని క్రిమినలు కోర్టుల వైపున తగ్గెనా? ఎ. తవరకు?

శ్రీ. (ఎ) జిల్లాలు, తాలూకాలు, గ్రామముల వారీగా యెన్నటికప్పుడు ప్రకటింపబడెను. మొత్తం స్టేటు మెంటు యింక మీద ప్రకటింపబడును.

(బి) 1921 పంచాయతీ కోర్టులు తృప్తికరముగ పని చేసెను.

(సి) ప్రభుత్వమువారికి దెలిసినంతవరకును తగ్గలేదు.

(డి) లేదు.

రావు బహదూరు సి. వి. యస్. సరసింహ రాజుగారు.

(మ) విశాఖపట్టణమునకు నీటి సరఫరా యేర్పాటు లేమి యాయెను?

శ్రీ. కారదా నదిని నీటి సరఫరా చేయగలగింతుటకు 1 సర్కిలు సూపరంటెండెంట్ యింజనీరు పరీక్ష చేయుచున్నాడు. ఆయన నివేదిక మింకను రాలేదు.

రావు సాహెబు యం. రామారావుగారు

(మ) (ఎ) వెక్రేటేరియట్ లో నికమిద భారీలన్నియును బ్రాహ్మణేతరులే యాయుడునా, అయితే యిప్పుడున్న బ్రాహ్మణుల సర్వీసును అణగారొక్కదా?

(బి) బ్రాహ్మణులకు చోటులేకన్నచో వారలకు తగిన ఉద్యోగములిచ్చి జిల్లాలకు పంపివేసెదరా లేక తగినట్లు పెన్షన్ లిచ్చెదరా?

(సి) 1921 సం. మార్చి 1 నుండి బ్రాహ్మణ గుమాస్తాలను సూపరంటెండెంటులకు దాటి బ్రాహ్మణేతరు లెందరు వైకి పోయిరి?

శ్రీ. ప్రభుత్వమునకు కావనవలసిన గాంపంపిన తిర్యానానుసాము పనిచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అందువలన తగినట్లు పెన్షనులిచ్చి వనసము కనపడెను. ఇందువలన ఫలితములు అప్పటి కప్పుడు ప్రచురింపబడుచుండును. ప్రత్యేక కర్మలను గూర్చిన విషయముల ప్రచురింప నవసరము గానించును.

(మ) 124-ఎ, 153-ఎ, 107, 108, 188 యిండియన్ పీనలు కోడు సెక్షన్ కింద 1921 జనవరి 1 నుండియు నెందరు శిక్షితులైరి?

(బి) ఎందరు ఇంతవరకు విడుదలైరి? ఎందరు శిక్ష నింకను అనుభవించుచున్నారు?

శ్రీ. 1921 నవంబరు నుండి 1922 జూలై 31 వరకు మృతము ఉక్రొంది సంఖ్యలు గలవు.

124-ఎ, 153-ఎ, 188 సెక్షన్ కింద 301 మంది, 107 108 సెక్షన్ కింద 278 మంది.

(బి) 1922 ఆగస్టు 15 వరకు 124-ఎ, 153-ఎ, 188 సెక్షన్ కులక్రింకను, 187-198 సెక్షన్ కింద 187 మంది.

ఆర్. శ్రీనివాసస్వామిగారు

(మ) (1) 1922 జనవరి నుండి జూలై వరకు (క్రిమినలు) ప్రాసక్తి కోడు 144 సెక్షన్ కింద నవిధేయత ఎందరు నిర్బంధింపబడిరి?

(2) బామిన సెక్షన్ కింద నెందరు నిర్బంధితులయిరి?

శ్రీ. గౌ. సభ్యులు అసహాయవాది కేసులను బయటకు విడుదల చేసి ప్రభుత్వమునా రూపించు చున్నారు. అయితే యాక్రొందియము మృతము తెలియును.

(1) ఇండియన్ పీనలు కోడు 188 క్రింద 131 మంది ప్రాసక్తికాటు చేసి 107 మంది శిక్షించిరి.

(2) సెక్షన్ కింద 250 మంది తిరుకరాగా 209 మంది శిక్షితులైరి.

సి. వి. వెంకట రమణస్వామిగారు జిల్లాలను, డివిజనులను తగ్గించుటకు గూర్చి ప్రశ్నించగా, జిల్లాలు తగ్గించుటలేదనియు, డివిజనులను తాలూకాలను తగ్గించబడుననియు ప్రశ్నోత్తర మియ్యడెను.

పి. వెంకట నుబ్బారావుగారు

(మ) (ఎ) గుంటూరు జిల్లా బోర్డు వారు మోటారు బస్సు సర్వీసు పెట్టు విషయము ప్రభుత్వమువారి యెదుట గలదా? ఏ నీటిలో నున్నది?

(బి) జిల్లా బోర్డు మోటారు బస్సు సర్వీసు పెట్టుకొనుటకు ప్రభుత్వమునా రిజ్యుడెడరా?

శ్రీ. (ఎ) అవును. విచారణలో నున్నది.

శ్రీ. (ఎ) ప్రభుత్వమునకు మొత్తము విశాఖ వారి యభిప్రాయమును తెప్పజాలరు. ఏదైన ఒక ప్రత్యేక జిల్లాను గూర్చి యడిగిన, అది పరీక్షింపబడును.

(మ) (ఎ) పల్నాడు రైలు వేయుటకు సర్వే చేసి ఆపని యేమియును ప్రాంతింపకపోవుట యే?

(బి) తెనాలి, రేపల్లె రైల్వే లైన్ల వచ్చిన డబ్బుతో పల్నాడు రైలు వేయుట గాక మరేవికైన వినియోగించుట ఉచిత మని తెలంచెదరా?

శ్రీ. (ఎ) గంటూరు గరబాల, చుచ్చెర్ల రైలు లైన్లను, జిల్లా బోర్డు డబ్బు నీయలేకుండుటచేత ఆపవలసిన వచ్చెను.

(బి) ఇవరకును ఏవో దెలియనవుడు ప్రభుత్వాభిప్రాయము దెలుపజాలరు.

వకటన (304)

ఇందువలన ఈ దిగువ చేపాలు చేసిన బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావికేషన్ కంపెనీ యేజెంటుయైన బిన్ని అండు కంపెనీ వారు సకల జనులకు తెలియ చేయడ మేమన వైచెప్పిన బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావికేషన్ కంపెనీ స్టీమర్లలో డ్రక్కులో ప్రయాణముచేయు యానన్నంది ప్రయాణికులు గాడుగ లేకుండా దిగియుండి పోవుటకు గాను, పూర్వపు రీతిగా ఆరమణకార వీధి 2/82 నెంబరు గృహమును "విడిది గృహముగా" ఈ సెప్టెంబరు నెల మొదలు తారీఖుననుండి తిరుగ యేర్పాటుచేయబడుచునది.

ఇట్లు,

బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావికేషన్ కంపెనీ ఏజెంటు బిన్ని అండు కంపెనీ (మదరాసు) లిమిటెడ్.

సి. కామలింగారెడ్డిగారు
 కృష్ణా కిక్కు చెప్పి:—ఈ మొలము కొంతకగ్గింపబడు
 నియమ అందవల్ల కొంతరాళ్ళును తెలుగునియమ అందరును తెలు
 గుడొందెడి. అన్ని కష్టములనాడు ఎట్టి కృషియు లేక నది
 కడ అందొకనము ఏమియోజనమునకు చింతలేగియుచున్నది.

ఆంధ్ర మహాసభలు

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ 23, 24 తేదీలను చిత్తూరులో జరుగును

ఆంధ్ర మహాసభయు మహిళాసభయు కూడ జరుగును

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖద్దర్ ప్రదర్శనమును 23 తేదీన ప్రారంభ మగును

ఆంధ్ర మహాసభల విషయ ప్రార్థనలు

చెన్న పురి ఆంధ్ర సభ

పునర్నిర్మాణము : 25వ తేదీ సమీపించుచున్నది

మరల సభ్యులు కాగోరువారు విరాళములను చందాలను దంభాస్తుభావములను లేదా కుంపును ఆలస్యము చేయకును
19 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సాయంకాలము 5-30 లకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రాలయమున సభ జరుగును. సభ్యులును సభ్యులు కాగోరువారును ముఖ్యముగా దయచేయుడు

చెన్న పురి ఆంధ్ర సభను దేశీయ ప్రతినిధులే ఆలస్యము చేయుట ఆశ్చర్యకరము. చెన్న పురికి ముగి ఆంధ్ర సభను సమితి యందలివలయునని ఇతను ఆసహాయములతో చెప్పటకు మనకు వోలు ఎట్లు ఆడును? ముఖ్యము చెల్లును. ప్రభుత్వమున మనము ఇంగ్లాండుకు రాజువారము పంపకలెను. చెన్న రాష్ట్రీయముకు అధిక స్వాతంత్ర్య హక్కులయు నని తీరముగ ఆంధ్ర సభను సలహాదలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వము నందు బాధ్యత పెరిగిల్లకలెను.

మొక్కదూగులుగారు

ప్రెస్బి ఆసోసియేషను ప్రతినిధి యగు మొక్కదూగులు గార్లు చెప్పిరి:—ఆంగ్లేయులు ప్రతినిధి యగు వాస్తవముగా ఆస్యములేయుటచే ఇంగ్లాండునకు కలియున్నాడు. వాకు ఈదేశమునకున్న కానకసభకు కల్గి ఉత్సాహముతో నాదిం చియ్యందుకు. ఇతర ప్రతినిధులు కొరుకొనుటకు ఆశ్చర్యము గలుగుచున్నది. ఇట్టివారిచేతను వోటల్ల ప్రభుత్వమువారు మన నునందుచుకొని రాబోవు ఎన్నికలందు జ్ఞానమునకు తెచ్చు కోవలయునని కోరుచున్నాను. మామంతువువత్తమున ఈ విధిం పున అందించుచున్నాను.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు

ఈశ్రీరామమై మాట్లాడుచు కృష్ణారావు గార్లు చెప్పిరి.

పార్లమెంటుకు రాయబారముపంపలయు నని కొందరు భావించుచున్నారని. ఇందుకు అనుకూలముగా నిజముగాని లాభముకలదును సంకేతము. కావునముందు ఈవిషయమై సంప్రదించుక ఆలోచించుటకు అన్ని పక్షములవారు కలసి సభ జరిపి కాల్పనమునుగరించి ఆలోచించుట యుక్తము.

ఉస్మాను సాహేబుగారు

సహాయనిరాకరణ మవలంబించవలెను

ఉస్మానుసాహేబుగారు మాట్లాడుచు విధింపున, కా నకసభవారి శ్రీరామమై ఖండించి, ఇండియా ప్రభుత్వముట్లు ఆసహాయాధ్యక్షము ఆవలంబించవలయు నని చెప్పిరి.

రామస్వామి మొదలిగారు

కాజర్ క్రికియేనా ఫలము?

కృష్ణులు కాగోర్చి యగు ఎ. రామస్వామి మొదలిగారు చెప్పిరి:—

తెంగాలుగారు గాజర్ కుయు ఇప్పుడులు కొనుగదయ అందుచే విధింపు తగ్గింపవలయుననియు, హాయిలిగోకప్రభుకు చెప్పిరి. చెన్న పురి సభయమై ఇట్లు చెప్పటకు లేకుండెను. మన ముగాజర్ క్రికియేనా వేల్పుయనరాజుకు స్వాంత్రమొసగితిమి. ఇచ్చట గాజర్ కు ఖయదీలు అధికముగ కన్పించుపడలేదు. సరి కన్పించునను విజయవంతముగ కొనసాగుచున్నది. తెంగాలు వందలి గాజర్ కుపరిధితులకును చెన్న పురి గాజర్ కు పరిధితుల కును ఎంతయోలేద నున్నది. ఈ విధింపు తగ్గింపవలగానే తెంగాలుగారిపరిధితులు మాదిరి. తీరమరు అతివాద ఆంధ్ర సభను ప్రవలెను. వేలకలది ప్రచారములు నిర్బంధించుడి. అకాం తి అధిక మయ్యెను. కాజర్ క్రికియే చెన్న పురి ఇదియే నా ప్రతి ఫలము? ఇట్లుచేసి ఇండియా ప్రభుత్వమునవది స్వాతంత్ర్య ప్రేయలగు ప్రతిపక్షార్థమెట్లు వాటికి మన కష్టములు తెలుప వలెను. వారికినిగూర్చి యుండవలసిన నమ్మచున్నాను

దుర్బరములగు వార్లు

నా|| వానుగల్లు రామగారు

శ్రీరామమై మాట్లాడుచు వాక్యాధ్యక్షము ప్రకటించి గుండెదని చెప్పి చుర్రగా రిట్లు చెప్పిరి:—

దేశమునకు పన్నులు అధికముగా నున్నది. ప్రభుత్వముగా కరములకు పన్నులు చేయుటకు భవము లేకున్నది. నేను పన్నుల నమొనర్చుటకు వైద్యసౌకర్యములేవి ఆరోగ్యభివృద్ధి యేమి మొన్న కొనిపెయ్యమలరాలి అవసరము నాకు చున్నానుగా తెలిసింది. అయిన నేను భవములేక యూరప్ దేశములను ద్విరరి

మంతులేమియు చేయాలకున్నాను. భూమిపన్ను చెన్న పురిలో అధికముగ వచ్చునని చెప్పబడుచున్నది. గాంధీగారి రక్ష పన్నులు విధింపడున్నా ఇదియేనా యా మాట ను అర్థము? పంపించుటలను మనము మన్నించుటకు ఆసహాయ వారులు మనలను పరిహాసము చేయుచున్నారని. ఈశ్రీరామమై నిరాకరింపటచే ఆసహాయవారుల ఎత్తివోడువు మాటలు అధికము కాకలవు.

పిమ్మట ఆర్. శ్రీనివాస ఆచార్యగారు, ఎ. రంగనాథు మొదలి, యస్. సోమసుందరం వీళ్ళి, బి. వందనం గారు మాట్లాడిరి.

ఉయ్యాలకుజురందా గారు వి. ఆప్టారావు బహదరు గారు శ్రీ రామమై మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ధూన్యాముల పక్షమున నే నీ శ్రీరామమై బలపరచుచున్నాను. చెన్న పురివారు పొరుగు ముగలవాడు. మన సేవలే ద్రిటివువారికి ఈదేశముకు సంబంధించింది. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఈ మొత్తమును చెల్లింపమని మన ము వారికి కష్టముగ చెప్పకలెను. ప్యూరసాము విమర్శించు సరి నునము మనతల్లిప్రాయములను ప్రకటించవలెను.

పి. శివరావుగారు మాట్లాడుచు సంస్కరణముల వలన లాభములు అద్దములని చందమామలెన్నవని చెప్పి ఇంగ్లాండుకును గాజువార మంపుట ఆనసరమని చెప్పిరి.

మో|| రామచంద్రరావుమంతులుగారు

రామచంద్రరావుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—శ్రీరామమై మాట్లాడుచు పలువురు సహాయనిరాకరణను కొనసాగుచు విధి మున మాట్లాడి యున్నాను. తెంగాలముల క్రికమే విరారించు ఆసహాయవారులకు వారి ఉద్దేశమును ఖండింపవలయునని తప్పదు (ఇకటివది). ఈ దేశములన్నిటి గాంధీగారు, కర్షణము గురించి ఆలోచింపవలెను. నాకు కొన్ని పలకాలు విని క్రమం తోచుచున్నది. ఇండియా సహాయమంతయును వింపర్చు ప్రభుత్వగా రీకేమునకు వచ్చియున్నాను. వీరికివిధములు లే తియింపవలసి లాభించును. కానకసభ్యులందరు కలసి యాసముమై అర్థికయాజ్ఞలే పార్లమెంటుకి కమిటీవారికిగాక పార్లమెంటుకిసభ్యుల కందింప ఆ అర్థిపంపవలెను.

ప్రభుత్వసభ్యులు

సామధానిగారి దయాగాని కోరుటలేదనియు న్యాజు ముహూర్తమే కోరుటంటి ననియు, ఈవిధింపును ఖండింపట యామంతుప్రభుత్వమువారుకూడ కానకసభ్యులతో వివాదప్రాములై యున్నాని కర ఛార్జును టాడ్ కాంటుకుగాక చెప్పిరి.

గాంధీలేత్యము గర్వము

వెంకిటరత్నం నాయుడు

వాయుగూర్లు చెప్పిరి:—ఈవిషయమై మనకు ఏక గ్రీవముగ అభిప్రాయ మున్ను విధింపుకురింది మన మెంకి టి

టిల్లుయన్న నుమితిభావన వే యుక్తము. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు నిరాకరణము చేయవలయుననియు మరల యావిభవముననే కొంత రు మాట్లాడిరి. ఇది అనుచితము. ఈసభాభివ్యునందు ఆసహాయాధ్యక్షమునుమాట వింటదగుదరు. ఇట్లు మాట్లాడిన కా నకసభ్యులు టాడ్ మంపక్షమునకు వచ్చుచున్నారని ఆసహాయ వారులు చెప్పకొనెదరు. ప్రతినిధులకు గాని సహాయనిరా కరణమునకు గాని మనము ప్రాముఖ్యముగూడదు.

పిమ్మట, కోటకొలది ప్రజల ప్రేవార్తో అరీలు పంప వలెననియు 75 వేల ప్రేవార్లు కాలవనియు పార్లమెంటుకు రాయబారము పంపవలయు ననియు కామమగారు చెప్పిరి.

శ్రీరామమై ఆమోదించబడుట

శ్రీరామమై సమీక్షలు పుచ్చుకొనడెను. తనికాచలం శెట్టిగారి శ్రీరామమై ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

స్థానిక వార్తలు

విల్లింగ్డను ప్రభువు

16 వ తేదీని చెన్న పురి నున్న విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు దయాగండి బయలుదేరి.

గృహస్థశ్రమము:—బ్రాహ్మణ మోహను సి.ఆర్

డి. వాయడుగారు రాగల 21 వ తేదీ గురువారము సాయంకాల ము 6 గంటలకు 'గృహస్థశ్రమము' నాగూర్చి యువభ్యసించురు.

దక్షిణ హిందూస్థాన ఆర్మి దానము విహాసభ్య:

ఈ సభ వివరములూని నందవారు వత్తములో పెట్టెంబరు 28, 29 తేదీలకు ఓ. కం సామి చెట్టియార గారి యధ్యక్షతన జరుగెను.

తులసిసానివారిక సంతకము:—ఈ సంతకము

యాదవస్వామిగారి యాక. సి. రంగస్వామి ఆయంగారు పెరియ చెట్టులోని శ్రీ శ్రీశక్తి వెంకిటస్వామి దేవాలయమునద్ద శేష్ సామెట్రిం 6-30 గంటలకు 'ధూతనము' నాగూర్చి ఉపభ్యసించెదరు.

తుర్కవిజయము:—ఆంగారా ప్రభుత్వ సేనలకు

అక్రియామైరు వందలకు స్వర్ణములనుగల 50 వ విజయమునకు నంద గాను మహావ్యధియులు సంతసించును తమ గృహములను గుళాణములకు, నుసీదులను నిర్మించును ఆలంకరించిరి. మద రాగు బార్టికపుకు, ముత్యాలపేట మున్నడి, తిరువల్లి కడి, రా యపేట, అన్ని భాగాములందుకు వీధులు ఆలంకరింపబడెను. తిరు వల్లి కేజీ గెమ్మామసీదునందు నిర్మ సాయంకాలము ప్రార్థనలు జరిగిన తరువాత వేలకలది మహావ్యధియులు కొందువులు టిరేంపుగ వసీదునుండి బయలుదేరి సకరమునందలి ముఖ్యపీఠుల గుండ్ తిరిగి, నిన్న సగోము నందంకిలను చేతుక లదివై భవమున జరిగెను.

గంపలగూడెం శ్రీకుమారరాజుగారు

వినుదల సంచారక్రమము

ఈనెల 22 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు శుభవార్తను శ్రీ కుమారరాజుగారి కడలయను చెజనాలనుండి వదలెదరు ఆవాడు మధ్యాహ్నము నుమాగు 2-30 కు ఎక్కప్రొంగుల యందు చేరి రాజుగారు స్వీపులకి వచ్చి వెంటనే చెన్న పురి మంగి చిత్తూరుకు వెళ్లి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నిమిత్తము 23-24 తేదీలు గుండాను. 25 వ తేదీ ఉదయమున కలకాండి గుళాబుదేవి ఆవాడు పగలు 10-30 కు చేరబడిరికి చేరెదరు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ 2-30 కు చేరబడిరిలో బయలుదేరి 26 వ తేదీ నాయంకాలము 6-30లకు దేవనాదికను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గంపలగూడెం మునుకు జెల్లెద రని కడలయనుండి వచ్చి శ్రీ కుమారి చెన్నంకి వెంకిటరమణారావుగారు (బరంపురం) చేరి ఉండుచిరి.

మదర్లందు పత్రిక కేసు

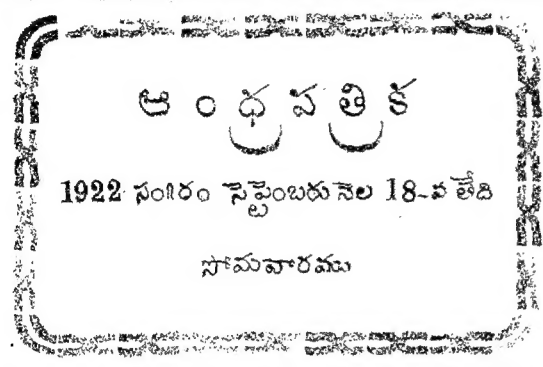
నేరమును స్థిరపరచుట

15 వ తేదీని పాట్నూలో మరల వివాదం జరిగినది ప్రతి వివాదముగారి యెంటిపై చెట్టులు కరణలేదని వాక్కు చెప్పెను. మయానుగారిని బయలుకు కొట్టకేక, కట్టలేదని అర్థి టిటు బయలుకు యిద్దరు వాగ్ధరులును చెప్పిరి. కొన్ని ఇంకా లి కాళ్లను మామటకు ముద్దాయ పక్షమువారు కోరెదరు. మేజిస్ట్రేటు కేసెస్టావలేకి అర్థియ 7 వ తేదీకి వాయుజు చేసెను.

ఆంధ్రవత్రిక
సంవత్సరాదినందికలు.

సంవత్సరాది సంచికలు తయారైనవి. చందాదార్లకు వీ. పీ. లు పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్లవారిగా రోజూ కొంతమందికి రవాణా చేయబడుచుండును. దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ధరీదు 1-0-0. వారపత్రిక చందాదార్లకున్నా పసపత్రిక యితరచందాదార్లకున్నా ఖరీదు 1-4-0 రెట్టియింపబడినది. ప్రతి సం. కకు తపాల వ్యయము 1-8-0, మని ఆర్డరు దునుము 0-2-0 తగలుబడి ముగుచున్నది.

భాషాభిమానులెల్లరు తప్పక స్వీకరించి మా ముద్రయమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము.
వ్యవస్థాపకుడు.

శాసనసభ్యుల ఆగ్రహము:
నిరాకరణమే శరణమా?

మగడు కొట్టిపండులకు గాక తోడికోడలు ద్వంద్వంబుల కేర్పినట్లు, జన్మింపజేసినాడగు తనకాచలం శెట్టిగారు నిరాకరణపక్షమువారు తమ స్థితి జూచి నవ్వెద రేమోననివిచారపడిరి. మదరాసు రాష్ట్రము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెల్లింపవలసిన ధనభారము తగ్గింపవలయు నని తెచ్చిన తీర్మానము సామ్రాజ్యశాసన సభలో నోడిపోయి నందులకు, మొన్నటిదినము మదరాసు శాసన సభలో సభ్యులు తమ యాక్రోశమును వెల్లడించిరి. చర్చను ప్రారంభించిన తనకాచలం శెట్టిగారు, సామ్రాజ్యశాసనసభలో నడుపడిన వారివల్ల తీవ్రముగ నిరసించిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారిక వంక యండ నుండగ, వే రొకవంక ఆంగ్లో-హైద్రాబాదులును మద్రాసు మొయిలు పత్రికయు తోడునడివలె నుండ, మ రి యొక వంక ముత్రినగమును జన్మింపజేయును ఆంధో శ స ము గావించుచుండ, ఇం కొకవంక అన్ని పక్షములవారును ధనభారము తొలగుట కిష్టముగ నుండ, వేలకొలంది సంతకములు. గల ఆర్డీ యేమి, అందుకు సంబంధించిన పాత్రము లేమి, సామ్రాజ్యశాసనసభలో నటు దిక్కులకును గనపించుచుండ, ఇన్నిటి మధ్య సామ్రాజ్యమగు నిట్టి తీర్మానము గాలి కెగిరిపోవుట, సహకారవాదులకు మిన్ను విరిగి నేలవై గూలిన భాతి దోచియుండుట ఎంత గాదు. జాతీయవాదు రొకవంక పలుత్యాగములకు లోనై దేశముకొరకు బాధపడుచుండ, కొంచెము కొంచెము సంస్కరణము లయినను సిద్ధించినవి. ఇవి యన్నియు తమ మహిమవలననే గలిగిన వని భావించి, సహకారవాదులు విజృంభించు అధికారులతో జేరి, తాత్కాలికలాభముల నాసింపక దూరాలోచన గో స్వరాజ్యసిద్ధికై అర్పణజేసికొని త్యాగధను గు దేశనాయకులను, తమ సురక్షితస్థానముల నుండి దూషించుచున్నారు. దేశద్రోహులతో కల రమద్రోహి యని గాంధీమహాత్ముని సర్వవిలియం

విశ్లేషించుకొనిరి. నిరాకరణవాదుల కనులను పరిశీలించవలయు నను తీర్మానము మదరాసు శాసనసభలో చర్చకు వచ్చినపుడు, శాసనసభ్యులు కొందరు జయిలులో నున్న వారిపై గనబడిన యావేశము జూడ, ముచ్చట యగును. తాము చేయగల సహాయము గాని, తమకు సుక్రమించిన అధికారము గాని సామమత్రమని వీరు గ్రహించ రయిరి.
ఇంతతీవ్రంలో నిరాకరణమే శరణమని తమ సురక్షితస్థానములనుండి మొరబెట్టవలసిన యవ సరము గలుగునని వారు ఊహింపరయిరి. “ఆర్థిక ముగ న్యాయము సలుపవలయునని చేసినవిన్నపము పట్ల ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తేలుట, బవర్తిం చిరో, గుంటూరులో జెప్పవద్దు. చెన్నపురివిభులలో దీనిని ప్రచురింపవలను. ఎలనన సహాయనిరాకరణ వలంబులు సంతసించెదరు. గాంధీమహాత్ములు విజయమును ప్రకటించెదరు” అని తనకాచలం శెట్టిగారు శాసనసభలో ఎలుగైతిచాటిరి. తనకాచలం శెట్టిగారు చాలపొరబడిరి. మదరాసుభారము నొకవేళ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తొలగించినను, గుంటూరులో కలవరము గలుగదు. చెన్నపురి విభులలో నిరాకరణవాదులు సిగ్గుపడి దాగుకొనరు. స్వల్పపురోగ్గై తెచ్చియెవను సభలమును నను, అంతేమాత్రమున సహాయనిరాకరణము చని పోవుననుట కిల్ల. ప్రభుత్వపరిపాలనానిరంకుశత్వము తొలగి స్వరాజ్యము దీనిస్థాన ముక్రమించువరకు, నిరాకరణవాదులందఱు దొలగిపోవను. కరిపాలనావిధానము మార నంతవరకు, స్వల్ప సౌకర్యములు లభించినను లభింపకున్నను ఫలితి మొక్కటియే. తనకాచలం శెట్టిగారు తమకప్పుడు అత్యంతపరిభవము గలిగినట్లు భావించినను, నిరాకరణపక్షమువారు భావించరు. ఎలనన భారత జాతీకంతకును, ఉయరుసేనాని ప్రజలను పట్టలపై బ్రాకించినపుడే, పరిభవము కలిగినది. స్వాతంత్ర్య సిద్ధి వలన గాని అట్టి పరిభవము తొలగి పోవదు. దానిని గుర్తింపనివారు, శాసనసభ లను ఆటవస్తువులను చేకొని ప్రాద్దుబుచ్చుచు, జాతీయ గౌరవమును రక్షింపవలె నని సర్వవిధముల బ్రయత్నించుచున్నవారిని ఎత్తిపాడుచుచున్నారు. విదేశములకు జనిగూడ, గాంధీని వారియనుచరులను పరిహసించుచున్నారు. నవ్విసనాపచేసే పండు నను నటుల నిరాకరణసాధనమే భారతజాతికి శరణమని సహకారవాదులు లోలోన నంగీకరించుచున్నారు. తుదకు శాసనసభలో నైతము వీరంగతిని వెలిబుచ్చవలసినమవసరము గలుగుచున్నది. సహకారవాదుల కన్నుల చెజుటకు, ప్రధానమంత్రిగారి ప్రసంగము మిగుల తోడ్పడినది. తమయాశ లన్నియు నడుగంటనే, తమవాదమంతయు నిరాధారమయ్యెనే యని, వారు విలపించిరి. సామ్రాజ్య శాసనసభలో తమకోపమును వెల్లడిజేసిరి.
రాష్ట్రీయ శాసనసభలో గూడ ఏ కథనే నడిపించుటకు వీలు గలుగకపోయెను. గవర్నరులు అందులకు నిరాకరించిరి. కాని శాసనసభ్యులకు తాత్కాలికముగ గలిగిన కోపమువలన ఫల మేమి గలిగెను? తమ యసమృత్తిని వీరు కార్యరూపము దాల్పజేసిరా? అసమృత్తి తీర్మానములతో ప్రయోజన ముండునా? ఇట్టి తీర్మానములకు తగిన కార్యదీక్షను జూపనిచో, వీరు పరిహాసపాత్రులు గారా? సామ్రాజ్యశాసనసభలో తీర్మానము గావించిన మరు డ్దా నము నుండి యు శాసనసభ్యులు మామూలు ఆట ప్రారంభించిరి. వెనుకటి సంగతి సంతతితో విడిచిపెట్టిరి. తుటతుదకు సూతన

నిర్బంధశాసనమును ప్రవేశ పెట్టుట కంగీకరించిరి. ఇక మద్రాసు శాసనసభవారి వంతు వచ్చినది. వీరు అంత పెద్దవిషయమును చేపట్టకపోయినను, మదరాసు ప్రభుత్వము చెల్లింపవలసిన సొమ్ము విషయమై మాత్రము ఎక్కుడా వేశము కనుబడి చిరి. మొన్నటితో సభ ముగిసెను. మరల నవంబరు 13-న తేదిన సభ గూడును. ఈలోపున వ్యవహార మంతయు చల్లపడును. తనకాచలం శెట్టిగారు, ఇందరి సహాయ ముండ తమ కేసు భయ మని, భావించి యుందురు. వారికి గలిగిన తీవ్ర మగు నాశాభంగమున కిదియే కారణమై యుండవోవు. ఉక్కు-చట్టపు భాగ మగు హాయిలీగారి ఉక్కు-హృదయమున, శెట్టిగారు వారి యుపన్యాసము నందు కనిపెట్టిరి. నంగదేశమునకు వెనుక మదరాసు చేసిన సహాయమునకు, వంగదేశ మిప్పుడు కృతఘ్నుత జూపె నని శెట్టిగారు నుడివిరి. యాచకునకు యాచకుడు శత్రువను సంగతి వీరికి దెలియదు గాబోలు. ఇట్టిస్థితిలో సంస్కరణములు ఆటవస్తువులని ఎత్తిపాడిచినపుడు, సంస్కరణాభిమానులు తోషపడి లాభ మే మని శెట్టిగా రడుగుచున్నారు. ఇప్పుడును సంస్కరణముల నిజస్వభావమును వీరు గ్రహించిన ముంచిదే. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు మద్రాసు గవర్న మొటువారు కి48 లక్షలను చెల్లింపవలయును. సర్వీసులకు రి35 లక్షలను ఖర్చు బెట్టవలయును. ప్రజలకొరకు వినియోగ పడుటకు ద్రవ్య మిక్కేని మిగులును? మితవాదులును సహకారవాదులును గలసి రోదనముజేయుట దప్ప మార్గ మేమని, తనకాచలం శెట్టిగా రడుగుచున్నారు.
సామ్రాజ్యశాసనసభలో మానము దాల్చి యున్న అయిదుగురు సభ్యుల ప్రవర్తనమును చెప్పి గారు ఖండించిరి. కాని మానమువలన తమశక్తి వృథాగాకుండ వీరు గాపాడుకొనియుందురు. ఏడ్విన దానిబిడ్డ వచ్చిననాబిడ్డయు నచ్చునను సామ్యమున, వీలోకొందరు మొరలిదినమాత్రమున తీర్మానము గట్టెక్కునా? మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు వెనుక నొకమాదు రాజప్రతినిధియొద్దకు రాయభారము వెడలి యుండిరి. అప్పుడు ఉపశమన వాక్యములు చెప్పబడెను. ఈతరుణమున మద్రాసు వారికోర్కెల ననలే తీరస్కరించియుండిరి. ఈసం దర్భమున, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పిడికెటనుండి జారీపోయిన గాని, లాభములేదని తనకాచలం శెట్టిగా రుద్దో ధించిరి. కాని, కేంద్రప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండ, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నిరాలంకముగ కొనసాగుట చుర్లభము గాదా? ప్రయత్నించిన స్వరాజ్యసిద్ధికే బ్రయత్నింపుడు. తక్కుంగల కోర్కెల కేల క్రమపడవలెను? “కేంద్రప్రభుత్వము నందు విశ్వాసముంచుకుడు” అని శెట్టిగారు హెచ్చరించిరి. బ్రిటీషుపార్లమెంటునందును జాయింటు కమిటీయందును వారి కింతను ఉశే గలదు. అట్టి యాశలు భారతీయులలో నధిక సంఖ్యాకుల కిదివరకే అంతరించెను. పంజాబు, కిలాషాత్, స్వరాజ్య సమస్యలవిషయమై బ్రిటీషుపార్లమెంటుసభవారే నున్న జట్టిరి. ఇందలి బాగోగులను గుర్తెరిగినది. బ. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు, జాయింటుకమిటీకి విన్నవించి లాభములేదనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వనిర్ణయమునకు భిన్నముగ జాయింటు కమిటీవారు ప్రవర్తించెద రనుట కేవలము భ్రమ. తుదకు వినోదరుటను ప్రభువుగారితో ముచ్చటిం చుట మంచి దని, రామచంద్రరావుపంతులుగారు సలహానిచ్చిరి. ఇట్టిముచ్చటలవలన కార్యము గట్టెక్కునా? ఈపద్ధతులనన్నిటిని కాచివడపోసియే,

దేశీయమహాసభ నిరాకరణపద్ధతిని విధించినది. నిజాతియైనను తనపై తా సాధారణపడియుండినగాని లాభముగలుగదని గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను. నిరాకరణమే శరణ్యమని, మనకుహామములలో దాగియున్న భావమును శాసనసభలో వెలిబుచ్చిన వారు లేకబోలేదు.

ఇండియా ప్రభుత్వముతో సహాయనిరాకరణము నవలంబించవలయు నని, ఖాన్ బహద్దరు ఉస్మాను సాహేబుగారు నుడివరి. శ్రీ అన్నారావు బహదూరుగారు, పై మెట్టునకు బోయిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన దుష్టపు పన్నును చెల్లింపక దాని ఫలితము ననుభవించవలయు నని, వీరు హెచ్చరించిరి. పన్నుల నిరాకరణము విషయమై శాసనసభ్యు లితరులకు మార్గము జూపిన బా గుండును. కొలదికొనములక్రిందట సహాయ నిరాకరణపక్షమువారిని కసిదీర దూ షించిన ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు పై తము, ఉస్మాను సాహేబుగారి ధోరణినే ప్రసంగించిరి. తమరాజభక్తి కిది ఫలితమాయని యడిగిరి. జస్తిను క్షమునందు భీష్ము లనదగినది బి. బి. ఆర్. వేంకట రత్నం నాయుడుగారు మాత్రము ఇట్టి ప్రసంగములు అసలే బనికీ. రా వని మందలించిరి. శాసన సభలో సహాయనిరాకరణకీర్తనమును వాడుటయే తప్పని జెప్పిరి. పగసాధించెద మని గాని, నిరాకరణము నవలంబించెద మని గాని, ఇకముం చెన్ను డును చెప్పకుండుదు గాక యని వీరు కోరిరి. గా|| పానుగల్లు రాజుగారు గూడ సభ్యుల తీవ్ర ప్రసంగమును గాంచి, శాంతమును బోధించిరి. ఇంత వరకును ముఖ్యశాఖల విషయమై తా మేమియు అభివృద్ధి గనుపరుపజాలక బోతి మనియు, సొమ్ము లేనిది తా మికముం దేమియు చేయజాల మనియు చూరించుచు, మంత్రులస్థితి దుర్భరమగుచున్నదని రు పలికిరి. ద్రవ్యసహాయము లేనిది, మంత్రు లుండి లాభము లేదనిరి. సంస్కరణములను కొన గొించుచున్నందులకు తమను పరిహసించి రని యు, ఈతీర్మాన మోడిపోవుటవలన, సహాయనిరా కరణవలంబులు తమ నింకను ఎత్తిపొడిచెదరనియు, హనుగల్లు రాజుగారు తమభయమునుసూచించిరి. స కమాందోళనఫల మెదియో తెలిసినచ్చినది. సహాయ నిరాకరణమే శరణ్యమను సంగతిని, సహకార వాదులు సైతము అంగీకరింపక తప్పుబలేదు. వీరు గొందరు ప్రత్యక్షముగ సంగీకరించుచున్నారు. మరి గొందరు నిరాశను మాత్రము చెలిపి వేరొకమార్గ మును జూపజాలక పరోక్షముగ సంగీకరించు చున్నారు. నిరాకరణపక్షమువారు తమ్ము పరిహ సించెద రని, తనికాచలం చెట్టి ప్రభుత్వము భీతిల్ల వవసరములేదు. కొంతవరకయినను సహకార వాదులకు భ్రమదొలగుచున్నందులకు, వారు సంత సించెదరు. ప్రస్తుతనిస్సహాయస్థితిలో హిందూదేశ ము గమ్యస్థానముజేరుటకు, అహింసాబద్ధమగు సహాయనిరాకరణమే మూలాధారమను సత్యము, నా నాటికి ఎల్ల రహస్యదయములజొచ్చుట, శుభావహము.

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధఫలితము

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధించి, నేటికి ఆరుమాసములుపూ ర్తియైవది. నేటికైనమున, అన్ని తావులందును భారతీయులు మహాత్మునిస్మరించెదరు. ఎట్లవాడ జయిలులో గాంధీమహాత్ముడు జేయుచున్నతపము, సఫల మగుచున్నది. కిర్తిశేషులగు రీసుగారు నుడివి నటుల గాంధీమహాత్ముడు వెలుపల నున్నప్పటికంటె జయిలులో నున్నప్పుడే అధికారవర్గమున కెక్కుడు

గాంధీమహాత్ముని వర్ణం తి

అక్టోబరు 2వ తేది, సోమవారము

ఆనాడే వర్ధంతి ఉత్సవమును, అహమదాబాదు విద్యాపీఠ గాంధీ స్మారకభవన శింఖుస్థాపనమును, జరుపుటను విద్యాపీఠమువారు నిర్ణయించిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున 2వ తేదీనే వర్ధంతి ఉత్సవముల జరుపుటచితము

ఉపద్రవకరుడగుచున్నాడు. తురుష్కులకు గలిగిన విజయము మహామృదీయ ప్రపంచమును సంతోషమున ముంచినది. గ్రీకులకు కట్టిపెట్టిన తురుష్కు రాజ్యము దానియంతట అదియే తురుష్కులకు హస్తగతమయినది. పాశ్చాత్యజాతులు గావించిన ప్రయత్నము లక్కరకు రాలేదు. తురుష్కు విజయము పూర్తిఫలము నొందకుండు, ఇప్పటికిని క్రైస్తవజాతులు అడ్డుప్రయత్నముల గావించు చున్నవి. కాని ఇవియు విఫల మగునని యూహింప వచ్చును. కిలాఫాత్ సమస్య తుదకు మహామృదీయాభి ప్రాయాససారముగ పరిష్కార మగునని నమ్ముట కభ్యంతరము లేదు. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము సంగీకరించి మహామృదీయులు సలిపిన కృషి కిది ఫలవసానము. ఇక, పంజాబుసమస్య పరిష్కారము గావలసినది ఇంగ్లండులో గాదు. పంజాబునందే అది పరిష్కార మగును. ముందు సేనాని ఆజ్ఞలకు లోబడి వెనుక పోట్లపై బ్రాకిన పంజాబు దేశస్థు లెక్కడ, నేను వేలకొలది కారా గృహమునకు జనుటయే గాక లాటి కట్టల దెబ్బల గూడ దిని మూర్ఖత్వమును తమ స్థానమును వదలని అకాలీసిక్కు లెక్కడ? ఈ రెంటికిని, ఎంత తార తమ్యమో గమనించిన, మహాత్ముని ప్రబోధ మాహాత్మ్యము గోచరించును. ఇంత బాధ జెందుచున్నను, అకాలీలు జార్జన్స్ ప్రతిక్రియ నవలంబింపరయిరి. అహింసావ్రతమును నిష్కర్షతో కొనసాగించిరి. పంజాబుసమస్య పంజాబులోనే పరిష్కార మగుటలేదా? వెనుకటి యధైర్యమును విభ్రాంతియు దొలగి, నేడు ధైర్యమును ఇచ్చియు నిగ్రహమును వానిస్థాన మాక్రమించినవి. పంజాబు అధికారులు తమబలప్రయోగమునువీరమింపవలసిన వారయిరి. ఆంధ్రానుగారు చెలిపినటుల, అకాలీ లకు ఆధ్యాత్మిక విజయము గలిగినది పశుబల ప్రయోగము నిరర్థక మయినది. మహాత్ముని విజయ మున కింతకన్నను ప్రబల నిదర్శనము లేవి గావల యును? మహాత్ముని నిర్బంధించి రను వార్త వ్యాపింపగనే, వెనుక పంజాబులోను అహమ్మదా బాదులోను నల్లరులు ప్రబలెను. ఈమారు మహా త్ముని నిర్బంధమువలన ఎట్టి యలజడియు గలుగక శాంతి ప్రవర్ధిల్లి మహాత్ముని మానసమును సంతస మున ముంచెను. మూడవదియగు స్వరాజ్యసమస్య త్వరలో పరిష్కారము గాంచకతప్పదు. మితవాదు లకు నైతము సంస్కరణములు తోత బుట్టించినవి. స్వరాజ్యసంపాదనావశ్యకత గోచరించినది. భార తీయుల స్వరాజ్యసంకల్పము నానాటికి బలపడు చున్నది. కద్దరునిర్మాణము చురుకుగ సాగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు స్థాపించిన గుజరాతు జాతీయ విద్యాపీఠమునకు డాక్టరు మెహతాగారు రెండున్నర లక్షల రూపాయిల విరాళమునెసగి, అవ్యాజ దేశ భక్తిగనుబట్టి బొంబాయిలో నిడివర కేటకరూ పాయిలు దీనికొరకు వసూలు జేయబడెను. గాంధీ మహాత్ముని జన్మదిన మగు అక్టోబరు రెండవతేది నాటికి పదిలక్షల రూపాయిలు వసూ లగు నని, గుజరాతు విద్యాపీఠమువా రూహించుచున్నారు.

ఇది మిగుల యచుకూలచిహ్నము. మహాత్మునిపై దేశీయులు తమ భక్తిని జూపుటకు, నిర్మాణకార్య క్రమమును నిర్వహించుటయే ప్రధానమార్గము. మహాత్ముని విమోచనమును, స్వరాజ్య సిద్ధి యు ఇందువలన తప్పక ఫలించగలవు. నేను దేశమునం దంతటను జరిగెడి సభలు, భారతీయుల సంకల్ప మును బలపరుచు గాక! మహాత్ముని తపము ఫలించి, వారి యశశ్చంద్రికలు లోక మెల్లడే వ్యాపించు గాక!

మార్క్సింగుపొట్టుపత్రిక హెచ్చరిక

లాయమజాగ్గిగారు తా మిదివరకు చెలిపిన యంతములనే కామచ్చునధలో మరియొకమారు ప్రకటించి సామాన్యశాసనసభవారికి బుద్ధిజెప్ప వలయునని మార్క్సింగుపొట్టుపత్రిక కోరుచున్నది. పను నెనిమిది మాసముల నయస్సయినను నిండని శాసనసభ యొకటి తనపైనున్న యధికారులను నిందించుటకు హక్కులేదని, మార్క్సింగుపొట్టుపత్రిక యుదేశము. ఇక తుర్కీసమస్య విషయమై ఇంగ్లం డుకు సలహా నిచ్చుటకు భారతీయులకు హక్కు లేదనియు, తనయవసరములను ఇంగ్లండు పాటించుచుగాని, మహామృదీయుల భావముల ప్రకారము నడుచుకొనదనియు, ఈపత్రిక మందలించినది. బ్రిటీ షుహృదయము సెపత్రక బయల్పరుచుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును.

వివరీతవ్యయము

నానారాష్ట్ర సంఘమునందు హిందూదేశ మును జేర్చుకొనినందులకు గలిగినలాభము లేక బోగ, ఖర్చుమాత్రము మీదబడినది. అధినివేశ రాజ్యములతోపాటు హిందూదేశము స్వాతంత్ర్య మును సంపాదించుచున్నను, నానారాష్ట్రసంఘమున కగు ఖర్చు లలో అధినివేశ రాజ్యముల కన్న నెక్కుడుభాగమును భరించుచున్నది. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటుప్రకారము, ఆస్ట్రేలియా 57600 ల ఫ్రాంకులను, దక్షిణాఫ్రికా 332000 ఫ్రాంకు లను, న్యూజిలండు 221000లను, కెనడా 775000 లను భరింపవలసియుండ హిందూదేశము 1440000 ల ఫ్రాంకులను భరింపవలయునట. హిందూదేశము నకు చేకూరినలాభ మేదియో చెలిసెనా?

“మాతృసేవ”

“మాతృసేవ” యను ఆంధ్ర వారపత్రిక శ్రీయుత గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు గారి సంపాదకత్వముక్రింద, తాడిపత్రిలో ప్రచు రింపబడుచున్నది. మొదటిసంచిక ఇపుడు వెలు వడినది. ఇందు పలువిషయములు శాగుగ చర్చింప బడినవి. సర్వోత్తమరావు పంతులు గారాంధ్ర లోకమునకు చిరపరిచితులు. పశ్చిమాంధ్రదేశ మున ప్రజాప్రబోధము గలిగించుటకు తగు పత్రిక లేని కొరంతను, పంతులుగారు తీర్పు సమకట్టిరి. వారిప్రయత్నములకు ఆంధ్రులు తగినప్రోత్సాహ మొసగెద రని నమ్మెదము. ఈపత్రిక చిరకాలము వర్ధిల్లి స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుగాక.

Apply to, Guduru Lakshmana Rao, B. A
BEZWADA

దేశీయ వార్తలు

గుజరాతు విద్యా పీఠము

బారీష్టరు డాక్టరు ప్రాణవీరదాసు మెహతాగారు రెండున్నర లక్షలనిచ్చుట
గాంధీస్మారకవిద్యాపీఠ భవననిర్మాణము-10 లక్షలు కావలెను. ప్రముఖుల సహాయము
బాంబాయిపేదరులు లక్షరూపాయలనిచ్చుట-
గాంధీమహాత్ముని వర్ధంతి అక్టోబరు 2న తేదీ గాన ఆనాడు భవనమునకు శంకుస్థాపన మొనరించబడును

మూల్తాను కొట్లాట

శిల్లీ సభవారి రిక్వారములు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంప పితూరి

చెన్నపురి దొరతనమువారి ప్రకటనము

శ్రీ గంపల గూడెం రాజు గారు

కడలూరిలో 22 వ తేదీని విడుదల చేయబడుట-సంచారక్రమము

గుజరాతు విద్యా పీఠము

మెహతాగారి ఘోరివిరాళము-రెండున్నర లక్షలు

పదిలక్షలు కావలెను

గుజరాతువిద్యాపీఠభవన నిర్మాణమునకు పదిలక్షలు
కావలెను. అక్టోబరు 2న తేదీ గాంధీమహాత్ముని జన్మదినము
ఆనా డాధరమునకు శంకుస్థాపనము జరుగవలెను. ఆ తేదీలోగా
పదిలక్షలు చేరవలెను. ఈ విద్యాపీఠమునకు మహాత్ముడే
జనకుడును మొదటి ఛాన్సలరు నైయున్నాడు. అందుకు
భవనము సమకాలికులకు అర్హమైనట్లు ఆచార్యగిజాద్రి, మ
రితాచార్య, పరమహంసాచార్యులు భావజీవులు, డిప్యూటీ ఛాన్స
లరు డాక్టరు సుబామాణ్యం చేయుచు బాంబాయిలో. ఆచార్యు
కు లండనులోని లక్షరూపాయల నిధిని, రెండునూ వాస్తవ్యులగు
డాక్టరు డాక్టరు ప్రాణవీరదాసు మెహతా ఎండి గా కొం
టును రెండున్నరలక్షల నిధిని, డాక్టరు మెహతాగారి వాత్స
ర్యము చేతనిభాగ్యము. మెహతాగారు బాంబాయిలో నున్న
రెండు సోదరులు కావా శంకరు బివాను గాంధీరా నీధారి
విరాళము నొసగిరి.

***

వింటర్ను ప్రభుత్వకు స్వాగతము

భారతశాసనసభవారు

మీరు స్వాగతము మీ సందర్శనాకాలమున కోరు
చున్నాము అని భారతశాసనసభ సెక్రటరీజేట్, నేపనలు పక్ష
ములవారు చేరువేతగా బాంబాయిలో నున్న వింటర్ను ప్రభు
త్వకు కంటిపార్లమెంటు.

కలకత్తాలో బందిపోటు

కలకత్తాలో అడుమైదూరమునన్న మార్కెట్లో
భవనం కుడ గుండ్ల కంట్టరు ను తోను మల్లిక్
గారు వికసిం చెయ్యు న్నారు. 12 ను
బందిపోటువారు లరిసియంటికి కత్తులు మహాబలతో వెళ్ళగా
అటువలెను నడిచి సోదాపురమునకు వెళ్ళడానికి కత్తులతో
దొంగల వెళ్ళుకొనిరి. దొంగలలో చాలవందలకి గాయములు
తిగిలెను. దొంగలలో నొకరి తలపై కెగి పడిపోయెను. దొంగ
లు గాయములను తగిలినవారికి తీకిన పోయెను. వారం
దరును పంజాబీలు. పిన్కూట యింటను కెగి పడియన్న జేరిని
గ్రామముల మాచిరి. చేయికినవానిని గాయములు తగిలిన వారి
ని నరికియిద్దరిని పోలీసులు అరెస్టుచేసి కేసు తేలి.

***

ఆసాములో అసహాయోద్యమము

1921 ప్రభుత్వమువారి పోలీసు రిపోర్టు

కేయాకు తోటలలో పరివాంధ్ర కలవరియి, అసాము
తెగిగాలు లైలుపనివారు దీని కాలము పనిమానులు, అసాము
యోధ్యమము మున్నగువి గిరినవి అసహాయోద్యమము
నందు 270 మందిపైని చొక్కా జుకబడిన. బ్రిటిషురాజ్య మంత
రించినది, గాంధీ రాజ్యము ప్రారంభమైనది. భిక్షుకు చేరుకు
తోటల కూలీలకు బోధింపగా వానిని అరెస్టుచేసి వానికి కత్తు
తేసిరి. ఇంకొకడు తాను గాంధీగారి ఏజెంటుని చెప్పి విమ
యనకు విరుగుడని కూలీలకు తెల్ల ని మాత్రులు
నచ్చునామ. తోటలలోని మాకులలో విమముగిలిపిరి. ఈ
మాకులను పినిన అసిటిలోని విమము. వికాపాయము చేయదని
వాడు కూలీలకు బోధింపగా వానికి చూడ కత్తు వేయబడిన. అని
రిపోర్టులో నున్నది.

విదవ ఆంధ్ర రాష్ట్రము

హాసభ, చిత్తూరు

3 వ ప్రకటనము

సర్వసంఘకార్యదర్శి యిటుల ప్రాముఖ్యముగా
చిత్తూరు సంఘము నుండి రావరణమున ప్రత్యే
కముగ వేయబడిన నందియిగా 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1
గంటకు విదవ ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు సభ ప్రారంభమగును.
సభాధ్యక్షులు రైలుస్టేషనుకు కదుచేరువలో నున్నది. సభలో వే
యవందలకి తావులను, సభానిర్మాణాలంకారములు పూర్తియై
నవి. విదవ ప్రదర్శనకాలము నుడే పూర్తియెనవి. చిల్లర పను
లు జరుగుచున్నవి.

సభాధ్యక్షుడు శ్రీయన, తన్ను లక్ష్మీనారాయణంతు
లుగారు 21 వ తేదీ గుంటూరునుండి చిత్తూరు వచ్చెదరు. విద
వమును ముందువెనుకనును అక్షరములతో సభాధ్యక్షులు విదవా
ప్రహృత్తి చేదం వెంటటరాయి కాపులవారు వెల్లూరి నుండి
24 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు చిత్తూరు, వచ్చెదరు. మహిళా
సభాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి తన్ను లక్ష్మీనారాయణంతుగారు చాద
21 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకే గుంటూరు నుండి చిత్తూరు
వచ్చెదరు.

అన్ని వందలములనుండియు ప్రతినిధులబట్టిలు విస్తార
ముగా వచ్చుచున్నవి. ప్రదర్శన ఫలములకుగాను ప్రదర్శకులు
పంపుచున్న దరఖాస్తులకు నుడే సమాజ చేయుచున్నాము.
ఇక కొద్దిపలములు మార్గము మిగిలియున్నవి. వానిని గోరువారు
వెంటనే తరింపా దరఖాస్తులయినను.

22 వ తేదీని రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగును.
కాపున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులందరును ఆంధ్రముం
దుగానే రావరణకోరెడము ప్రతినిధులు ను-22వ తేదీకాన
తేదీని కోరుదము ఉత్తరరాష్ట్రమునందీగచ్చువారు నుడూరు
విదూరమున కత్తునందలనువారు తేదీని-పాపాచార్యుడేవలెనువి
దూరము రావరణము. ప్రతినిధులు ఏ.తెయిలుగో వచ్చుచున్నదియు
ముందుగా తిరుణిలోనున్న యం. వెంకటప్పయ్యరెడ్డివారికి
కంటి నిన్నుచు వచ్చుచున్నవారి పంఖ్యను నుడే వెల్లూరి
21, 22 తేదీనకు తిరుణిలో రైలువద్దనాటికి నుమాచారముల నొ
కంకులుకు శ్రీమన్ కృష్ణమాచార్యులవారేరూటు తేనెదరు.

ఆంధ్ర మహిళాసభసభ్యురాలందరందరును ఆచారము
లను పంపిడిన గాని సభ నివృత్తును నిలువదలెను నూచిన వచ్చి
నందరకు ఆలస్యముగా పంపబడినవి. ఆచారమున యెవరికైన
ఆహ్వానములు చేరినపోయినను సభ్యురాలందరందరును విచ్చేయ
ప్రాధిక్యము కలిగి కచ్చి సోకర్యములను చేక్కుగా సమకూర్చుట
మును వైకాంబమునకే రాష్ట్రమునందలి ప్రముఖులకును, నితర
నిరాష్ట్రీయములకును, కాంప్లిమెంటరీ టిక్కెట్టులు, ఆహ్వాన
ములును, ఆలస్యముగా పంపబడిన. కాన అని చేరినపోయినను
అన్ని రాజకీయము ప్రముఖులను విచ్చేయప్రాధిక్యము. వారు
చిత్తూరునచ్చి సర్వసంఘకార్యదర్శి సి. రాజగోపాలాచారి
గారిని యాదినతో సురల కాంప్లిమెంటరీ టిక్కెట్టుల యాయన
బడినను.

శిల్లీలో ఉత్సవము

చిన్న ఆసియాలో తురుస్కులకు విజయము కలిగినందు
లకు శిల్లీ సగరమున కొప్ప తీపావరి ఉత్సవమును మహావైభవ
ముతో జరుపుటకు భారతఖిలాఫతుసంఘమువారి ఏర్పాటు
(కారము శిల్లీ ఖిలాఫతు సంఘమువారు పూనుకొనిరి.

రంప పితూరి

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఈనెల 16 వ తేదీని చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు శ్రాత్త
రంపపితూరినిచొక్కా యిటుల ప్రకటించి.

నూరేకొండలో పుట్టిండ్రిరాజ్యమును స్థాపించగోరి
అల్లూరి సీతారామరాజు గారు రనుకాయ యాపితురీని ప్రారంభిం
చిరిని తెలిపినది. ఈనెల 26 తేదీని ఒక్కే గ్రామమునకు కానా
గారి గుంపు చిన్న పోలీసుదళమును తలపడి పోలీసుల నొసేచి
వారిలో నొక కనిష్టమును చంపిరి. పిన్కూట రాజుగారి గుంపు
గొలుగొడి, గంటాచారి, కొత్తగూడెములవద్దకు వెళ్ళి నట్లు తెలి
సినది. 290 మంది పోలీసులు కొండలలోను అడవులలోను
పీసూరివారుల కొరకు వెదకుచున్నార గాని యంతవరకును
పోలీసులకు పాత కవబడలేదు. పితూరిదాడులు 30 మంది
మాత్రమే అని నిర్ణయింపబడిన గాన వారిని కళపరుచుకొనుట
కును కాంతిని వెలకొలుపుటకును పోలీసుదళము చాలా నిసి
నిర్ధారణచేయబడిన.

స్వర్గీయ ముత్తరాజు సుబ్బారావు పంతులు ఎం.ఎ.

కుంజ్రాడు సంస్కరణలనుండి అందరు బోధింక కాలేజీ
లో హిస్టరీ పాఠముగా నుండిన ముత్తరాజు సుబ్బారావు పం
తులు ఎం.ఎ. గారు తు.యశో.మునే నిరుపదిదినములనుండి
బాధపడుచు (16-9-22) రాత్రి 2 గంటలకు బుడదరునందు పర
లోకప్రాప్తు లైరిని తెలుపుచు కెంతయును జింతించున్నాము.
వీరు దివ్య యశామాన్యతేమనీ. వైభవమున సాంధ్యలో మునకు
జీవదయతై యుండటయ గాన వెళ్ళి నాటకరంధ్రము
లను చించి, పోలీసులయం దొకసాలకమును కొక ను:ర్వక
కమును నుచువిలాస సభవారిచే బహుమతిక: బడసియుండిరి.
వీరు కించిన నాటక నాటములలో నొక్క "శ్రీ కృష్ణ శులా
భావము"ను మాత్రము ముడిపించి యాంధ్రలోగిమున వాదం
ప్రార్థనాస్థాయిగ నెలకొల్పి యుండిరి. ఈ నాటము కలు
తావుల: బదిర్చింపబడుచుండుటయగాక కన్నడ భాషానికి
కరణ మొనర్చి పాజ్ఞానము నిటీవల వొక కర్ణాటకంధీమును
ప్రాసీయించుటయే యీ ఆంధ్రప్రాశ్త్రస్థులు చేయుచున్నది.

వీరు నెలకు సుమారు నెన్నులయేబది రూప్యములి చేరిన
మును దెచ్చుకొనుచుండినను నాడంబరింపీముగ: దమకుటుంబ
వ్యయములకు మిక్కిలి స్వల్పము త్రమునే వినియోగించుకొనుచు
మిగిలిన సొమ్మునంతయు నీవిద్యాధులకు: జరుపు: జెప్పి చుట
యందును, నతిథి యభ్యాసములకును, వెచ్చింపుచు: దుద కొక
కానియైనను నాదాయము తేసిగిని యుజుం:ని యీ ధర్మశిలం
దు, నిష్కలంక చరిత్రుడు, జగోపకారపరాయణుడు తో
మిట్టి సంవత్సరముల యాడుగల తన వెదదీమానిని ప టియిద్దరు.
తిమారులను 4,5 సంవత్సరముల ప్రాయము 10 యొకపుటికెను,
నిడుగర్వతమగు సహధర్మచారిణి, ఆశ్రమవ్రతమును, మిత
బృందమును కన్యకాజీని గు:భనముగ్రహనముంచి "మక్కసీతా
య్యం" అను నాన్యోక్తి సార్థకముకలుల: దనముప్పుడి చాల్క
యేటనే యివాలోక సౌఖ్యముల: త్యజించి హా:కమునకేగిరి.
వీరియకాలమరణమునకు: జిల్లిలు: వీరియొక్క గాంతి
గలుగు:గా:యని వైరము: ప్రార్థించుచున్నాడు.

శ్రీరామ్ మీరబ్రహ్మము,

బండిరు

అకాలీల ఆరెస్టులు

14 వ తేదీనుండి ప్రతిదినము గురజాగు తోటలోనికి
వెళ్ళు అకాలీలను అరెస్టు చేయుచున్నారు. వెళ్ళుటకొట్టుట
మానేకేరి 17 వ తేదీని 100 మంది అకాలీలు అమృతేశ్వరునికి
బతులుగేరి శారక బాగుకు వెళ్ళిరి. ప్రతిదినము 15 గురు వ.తం
అకాలీలు తోటకు వెళ్ళుట పోలీసులు వానిని అరెస్టుచేయులు
యినానాగు శోభానందీయు జరుగుచున్నది. 16 వ తేదీని
అకాలీలను అరెస్టుచే నుటకుముందు బాని పోలీసులు కొట్టిని
తేలిపిరి. అమృతేశ్వరులో గొవిందగారు తోటలో అకాలీలు
ఖయిదీల నుంచుచున్నారు. 15 వ తేదీనుండి వివరితర్కములు
కురి నుంచుచు వి. (అ. వెను)

రాజమహేంద్రవర మున్యనిసపలు యెన్నికలు

రాజమహేంద్రవర మున్యనిసపలు సంఘమున 7 స్థానము
లకు తిరిగి యెన్నికలు జరుగవలసియున్నవి. రెండవశాస్త్రు శ్రీ
తల్లాకాడ ప్రకాశరామయ్యగారును, మిగిలిన వారులకు మఱి
కొందరును కాంగ్రెసు పక్షమున సభ్యులుగా నుండ నియమింప
బడిరి ప్రాసీయించిరి. కాని యీని పో:వాటు. ప్రకాశరామ
య్యగారిని మఱి యిరువులకాని పురమున నున్న కాంగ్రెసు
సభ్యులుగాని, పట్టు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము
వారుగాని యెన్నుకొని నియమింపనందున కాంగ్రెసు పక్షమున
వారధ్యులని తలంపరాదు. వారు కాంగ్రెసు అభిమానులు
మాత్రమే కావచ్చును.-(స్వర్గీయ వివేకధరి.)

173/3 (7) Cornwallis Dist, Calcutta.

గ్రీకోతురుష్క సంగ్రామము

అంగోరా పరతులు

లండను, సెప్టెంబరు 16:— తుర్కులు, తాత్కాలిక సంధి క్రింద వర్తకుల బహుపుష్కలము అంగోరావార్త బహుపుష్కలము:—

గ్రీకులచే నాశ్రయించబడిన తురుష్క ప్రదేశములను, అందాగల సైనికులతోడను, ముందుగుండు సామానులతోడను సహా తురుష్కలవత మొనర్చువలెను.

(2) అసియా మైనరు, ప్రస్తుతపై తురుష్కల పాలనను గ్రీకులంగీకరింపవలెను. ఆ ప్రదేశములం దెట్టిహక్కులకొరకు గ్రీకులు గోరరాదు.

(3) తురుష్క ప్రదేశములందొక్కటైన నష్టములకు గ్రీకులు నష్టహారము నొసగవలెను. తురుష్కల వ్యయమునకును గ్రీకులు భరింపవలెను. తురుష్క ప్రదేశములపై బాటవెకలినప్పుడు దొర్ల నష్టముల మొదలైన గ్రీకుల నందరిని తురుష్కలవత మొనర్చవలెను. ఇంకెట్టి పరతులను తురుష్కలంగీకరింపజాలరు.

కాంస్టాంటినోపిలును వశపరుచుకొని తీరెదము

లండను, సెప్టెంబరు 14:— "దెయిలీ మెయిలు" పత్రికావేత్తకుడు డాక్టర్ ట్రెవెన్సెన్ గారు తెలుపజేసినట్లు వివరించి ప్రస్తావనగా ఉట్టు చెలిపెను:— పో: డెవలప్మెంట్ విషయము లిక సెర్వీసులవేపు, నేను మర్యాదానుకూలంబి సహజముగానే, గ్రీకులసానియామైయుండి వెడలఁజేయుటకు వేరమార్గము లేకపోవుట వేరువరు ప్రస్తుత సర్కారుమునకు దిగువని వచ్చెను. మేము, సర్వవిధములలో సరియైన మార్గము యాచన చేయు తురుష్కలవతమున గల ప్రదేశముల మార్గము మేము గోరుచుంటిమి. అదియేమైనను ప్రేమనందుమారిజానదవరకు కాంస్టాంటినోపిలును గోరుచుంటిమి. దార్జిలింగునంద నాకలను స్వేచ్ఛగా జననిచ్చుటకు మేముంగీకరించెదము. కాని కాంస్టాంటినోపిలు రక్షణార్థము మరొక సమయ ప్రాంతమున ఆశ్రయము కొరకు కట్టడముల సర్వసమర్థవంతము.

మిత్రమందలి కాంస్టాంటినోపిలును ఈ యుద్ధము ల సామ్రాజ్యముతో కాంస్టాంటినోపిలునై దండెత్తగలసియుండును. ఇదిగోలదిదినములలోనే జరుగవలెను. రాయబారి ములకలను, కాంస్టాంటినోపిలు సామ్రాజ్యముల సామర్థ్యము కాని రాజకీయములలో చాలకాలము వేరయిందజాలను.

ఒకేయటలన్న ప్రత్యేకహక్కుల రద్దుచేయవలెను. గ్రీకులకాదేశమును టర్కీకి ఒప్పజేప్పవలెను. గ్రీకుల సానియామైన దినము వెనుకకుజరుగు వేరమందుగానివిని నష్టములకు నష్టహారము మొనర్పవలెను. సంధి సమాజేత మెచ్చుటజరగినను పొల్లన స్వీకరింపజేసిరి. కాని సమాజేతము టర్కీయందు గాకను రెచ్చుటనై నవలెనయితల నేను నష్టమున పొల్లన జాలను. అందుకు పొల్లనెట్లు వారంగీకరింపజాలను.

కుల్తూరు

కుల్తూరును గురించి వేరమపాసగా విల్లుజెలిపిరి:— కాలిఫోర్నియాను కాంస్టాంటినోపిలును, దే యుద్ధమును, ప్రస్తుతముల్లా కేసుతోనుండి కుట్రలాడిచ్చునగాన బాతీసు పార్లమెంటునా రాతనిని తీలగించి పరిమితిని నియమింపవచ్చును. మామిటలను గడిగినను మేము కానిన ఆత్మరక్షణమునకు, పారిపోవును గ్రీకుల దేశమునందు జరిగిన పిరికి దొర్లములకును చాలభేదములను.

తురుష్కలు గ్రీకుల వంటివారునుండుట

కాంస్టాంటినోపిలు, సెప్టెంబరు 16:— గ్రీకుల మాదక నై న్యసానిని పొందెర్నా మీదగా వెనుకకు నడచుచుండెను. కనులిస్తులు వారిని వెంటాడుచుండిరి. ఇంకాను నాకల తులక్రైద పందెర్నా కద్ద గ్రీకునై న్యములు సమూహము దాటుచుండిను.

కెమెలిస్టుల ప్రతీకారచర్యలు

లండను, సెప్టెంబరు 14:— స్మిర్నా యందలి ఆర్మీనియనులపై తురుష్కలు పాదార్పణమునకు ఒడంగిరిని రాయుటకు వెలుపుచుండెను.

తీర్థ ప్రదేశముల సమస్యలు

అంగ్లనభుర సన్నాహములు

లండను, సెప్టెంబరు 16:— బలంగుల రక్షించుట నందు అభినివేశములు గ్రీకులకు సహాయ మొనర్చవలెనని అంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అభినివేశములు విజ్ఞప్తి నుపిరి.

ప్రభుత్వలెండు సంవత్సర

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రభుత్వమునాగిన ప్రభుత్వమువారు మిత్రమందలి పీకీనా చర్యయందు కామరూప పాల్గొని నై న్యములను వెరవని తెలిపిరి.

బాల్కను రాష్ట్రముల

జేర్చుచుండుట

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కాంస్టాంటినోపిలునందు బలవత్తరముగ నై న్యముల జేర్చుచుండిరి. బ్రిటిషు ప్రదేశముల రక్షణమునకు పొల్లనవలెనని చూపిరి. కాంస్టాంటినోపిలు రాష్ట్రముల గోరుచుండిరి. స్మిర్నా పదోయమందున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అభినివేశముల గోరిరి.

చనకువద్ద బ్రిటిషు సాకాశము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము యొక్క మధ్యస్థతానుకూల సాకాశమునకు ప్రభావము లన్నియు చనకువద్దనే కేంద్రీకరింపబడి యుండెను. అట్టియు ప్రాజాగాతి పరస్ మూలకు నాకాశ స్మిర్నానుండి చనకువ జరిగి.

బ్రిటిషు విమానదళము కాంస్టాంటి

నోపిలు కంపలునుట.

బ్రిటిషు విమానదళము సంఖ్య 30 మంది జరికానునను విమానములను సమూహమునందు మూలముండి కాంస్టాంటినోపిలు నకు జనవత్త: నని యుత్తర వానరజరిగి. ఈ దళమును విమాన నాక యుగ అర్థము కాంస్టాంటి నోపిలునకు గొనిపోవుచుండెను.

మెనస్టామియోకు నై న్య ముంపబడుట

మూలంబి అధికారులును వేయిమంది సైన్యమును పూర్తి హక్కునుండి మెనస్టామియో కంపలుండి. ప్రస్తుతము మెనస్టామియోకు డ్యూ సైన్యకు స్థానమున విమానదళమును, సాయుధదళమును సెలవొచ్చువిధానము ననుసరించి పీకీనా బకు చుండిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. 50 మంది విమానముల నడపుచున్నాడ పీకీనో నంపబడిరి.

తీర్థ ప్రదేశములు మిత్రమందలి

కెమెలుపాసాకు జాబు

తిరుప్పదేశమును సమస్త పరిష్కారము బహువక్త కాని తాటన్యమునకు భంగముగలిగింపవలె దని అంగ్ల పరము ఇటాలియనులు కమెలు పాసాకు జాయింటునోటు న. ప్రతి పక్షముండిరి. కమెలు పాసా ఎత్తరవ్విర యెడల మిత్రమందలి పక్షముల రక్షించుటగాను నై న్యముల సంప్రదకు మిత్రమందలి నిశ్చయించెను.

బ్రిటిషు సాకల కుత్తరువు

తురుష్క సైనికదళమును యూరప్తరమున దిగుండ జేరువలయునని యు తురుష్కలవతము యూరప్త ప్రాంతమున జేర్చుటకు నాకల సమయమున నియంతరియ బ్రిటిషు సాకాదళముకు తీర్థ వాసముగలిగెను. సమీప ప్రాంతమును గురించి చర్చించుట తీర్థతో సమాజేత మొనర్చవలెనని బ్రిటిషువారు గోరుచుండిరి. ఇట్టి సమాజేతములందు యుద్ధమును పొల్లనా నియంతరించుడ పాటుండును.

పరాసునై న్యము- కాంస్టాంటి నోపిలునుండి

తీలగించుట

పాయింకేరగాతు పరాసు నై న్యముకా లం స్టాంటి నోపిలును యూరప్తరమున మూలము యుండెనియు, ఈ సంవత్సరాంతములోపల నవి మచ్చలనుండి తీలగించబడవచ్చుననియు పాయింకేరగాతు పరాసు అధికమంత్రితో నుడిపి నని రాయుటకు విశేషమును వెలిపెను.

బ్రిటిషు పటాలములు కాంస్టాంటినోపిలునకు

మంపబడుట

మూల, సెప్టెంబరు 14:— పర రాసుల సన్నాహములకు సోమలి నాకాశ కాంస్టాంటి నోపిలును బహులదేవెక్తెను. పిరి 1200 మంది యుండును. సైన్యకు భార్యపుత్రములను పీకీనా సోమలి నాక ఇంగ్లండునుండి భారతి శతము జనుచుండెను. పరదేవును మూలముందు దింపబడి పొల్లనలంబించబడి. సన్నాహముతో కలపి కాంస్టాంటినోపిలునందు ఆరు బ్రిటిషు పదాధికారులును, పికీనోనదళమును, రి వ హు సామ్రాజ్యము ఉండును.

లాయెడు బార్జిగారి ప్రయాణము

లండను, సెప్టెంబరు 16:— లాయెడు బార్జి గారు తెలిపాడు నమకంతయో కోరితోనుండెను. కాని సమీపప్రాంతమునందలి పీకీనోనోపిలులను నట్లుజనుటకు వీలులేకపోవుటచే లండను సంక్షేమందరమయ్యెను.

బ్రిటిషు విదేశాంగ శాఖపై నారోపణలు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

గ్రీకుల సైనిక సన్నాహములను బ్రిటిషువారు ప్రోత్సహించిరిను అసోషియేషన్, డిరెక్టరేటుల ముగి ముగ్గురు న్యాయానిలును దురభ్యసించుచు నుడివెను.

పె. రెబేగా టిటిల నింగ్లండుకు వచ్చినప్పుడు విదేశాంగ కార్యదర్శి అతనితో సంప్రదింపబడు నిరాకరించెను. ఒకపార్లమెంటు సభ్యుడు మూర్ఖులపొల్లనందు ప్రకటించిన తేలిక ప్రభుత్వ తీర్పు మిచ్చును గానివ ప్రకటనకు దిట్టు గలను.

కర్తవ్య ప్రభువు యూరపు ఖండమునుండి అప్పడే తిరిగి వచ్చెను. ఇంకను ప్రేమ్యులయొక్క మును-పున్నులొనుచు స్వగమము నందుండెను. అందుచే వచ్చుటకు వీలులేక విదేశాంగ కార్యాలయమునకు జనవరని పెరేటె గారికోరికలు నుపిరి. పురేటెగారికి విదేశాంగ కార్యాలయము కద్ద నా హక్కు న ముందుండెను. అందను సెక్రెటరీతో నాతడు సంప్రదించెను. తనకోసగబడిన సానరాష్ట్రమునకు కృతజ్ఞత ను చెలిపెను. కెమెలిస్టు విదేశాంగమంత్రియగు యూసఫు కెమెలుచే గారికోరికను కర్తవ్య ప్రభువు కలసి మాటలాడలేదని యాలోపింపబడెను. కర్తవ్య ప్రభు కందుభర్యాయములు కమెలుచే గారిని కలసిగొని రి గంటలు సంప్రదించెను.

కాంస్టాంటినోపిలు అభివందనము

కాంస్టాంటినోపిలు, సెప్టెంబరు 16:— కాంస్టాంటినోపిలు ప్రభుత్వములెత్తరమువారు కమెలు పాసా భిషిందించుచు సం దేశమున తీర్మానించిరి.

సైనికుల కుచ్ఛేధనము

బాల్కనియను సైన్యములు, తీర్థ ప్రదేశములకు, మధ్య భూసముద్రమును సూచించు కార్యమునందు జూపిన త్యాగ త్యాగశక్తి నే, వారి కేకమీద నొసగుటకు రెండవ కార్యమునందు నుడ గన్నుతురని సంప్రదమున నమ్మించుటనని కమెలుపాసా గారు సైనికుల కుచ్ఛేధించెను.

రష్యా-టర్కీ

టర్కీ-పి: గున్యగురించి మాస్కో ప్రభుత్వమువారు మిత్రమందలి కంపెనీ బాలు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు జేరెను. ప్రస్తుతము సమీపప్రాంతమున గానించుకొను సంధిపరతులకే రష్యా ప్రభుత్వమువారు బద్ధులుగానియు రష్యా ప్రజలు అంగోరా పక్షమున నుండురనియు దానుసరింప కుదిర్చిన ననియు తెలిపినగ రంజుజెలిపిరి.

బల్గేరియనుందలి తురుష్కలు

అంగోరానుందలి సేనలకు కలంటియను సైన్యమునంద జేరుటగాను ప్రయాణము గుటకు సిద్ధముగ నుండవలెనని బల్గేరియనుందలి తురుష్కలకు తీర్థ గానించుడెను.

పరాసు ఆభిప్రాయము

మంత్రివర్గ నిశ్చయము

పారిసు, సెప్టెంబరు 14:— మిత్రరాండు అధ్యక్షు యాజమాన్యమున పరాసుమంత్రివర్గము సమాజేత మయ్యెను. సమీపప్రాంతమున నలంబించు కలగిన విధానమును మంత్రివర్గ వారే గ్రహముగ నామోదించిరి. కాని సైనికానమునందలి విశిం ములు తెలిపలేదు.

పరాసు ప్రతినిధి

పారిసు, సెప్టెంబరు 16:— సమీపప్రాంతమున సంబంధముల రాష్ట్రములవారి సంధిసమాజేతమునకు ప్రాంతుపక్షమున నొక మంత్రి సంపెదమని పాయింకేరగాతు చెలిపిరి. ఈ లోగా తురుష్కలు, తీర్థ ప్రదేశమును గోరనివరలేదు. అల సంఖుల స్యాకీర్త్య ముండకలెనని పరాసువారు పీకీధనించుచుండిరి. కాని ఈవిషయమున న్యాయచట్టకు తుగు తుగుష్క హక్కులు గమనింపవలెనని కెమెలుపాసాను గోరిరి.

అంగ్ల మంత్రివర్గము

సమీపప్రాంతసైన్యకు గురించి చర్చించుటకు గడిదిన మున లాయెడు బార్జిగారి యాధిపత్యమున బ్రిటిషుమంత్రివర్గము సమాజేత మయ్యెను. స్మిర్నా దహనమును గురించి చర్చించి యుండును.

మిత్రమందలిలో ప్రజాభిప్రాయము

స్మిర్నా వార్తలను మిత్రమందలి రాష్ట్రముల ప్రజలలో తురుష్కలపై విముఖత వ్యాపించెను. గ్రీకులు వెనుకకు పోవుచు గానించిన దౌర్జన్యములచే తురుష్కలు కలకలభారతార క్షుంభ్యముండిరి. కాని విజయులై సంరక్షకులుగ మున్ను తుగుష్కలు ప్రతికారముగ నొక్కప్పుడు తగియుంటులేను. తుగుష్కలు మిత్రమందలి మొదలగు గవనించి కాంస్టాంటి నోపిలునై వచ్చిరి తీర్థకో నెదరిని తోచెను.

స్వీకృత హానము

రోము సెప్టెంబరు 16:- స్వీకృత హానము విజృంభించుచున్నది. ఈ దహనమునకు తురుష్కల కార్యములు జరుగుచున్నవి. అందుకారణముచేయు గొప్ప చురుకులు జరుగుచున్నవి. విద్యను మిత్రముగా వాడెను అనామనమునకు. ఇందువలన దాదాపు 400 లక్షల సుదేశుల నష్టము నుండి అంతగా బాదుడైనది.

విదేశాంగ కార్యాలయములలో గల బహుళములు

తురుష్క ప్రజలకు తప్ప మిగిలిన స్వీకృత హానములకు సంపూర్ణముగ దహించబడినది. కలులు పాపాగారి ప్రధాన కార్యాలయము, బ్రిటిషు సరాసు కార్యాలయములు అగులబడి పోయినవి. ఈ దహనమువలన 5, 6 నందల మంది బ్రిటిషు మాన్యు పాదలు నిరాధారులైరి.

బాధితులు

దాదాపు 10 లక్షలమంది ప్రజలు తామనులనగాని మరి ఇంకొక విధమునగాని మరణమునకు సిద్ధముగ నుండిరి. స్వీకృత హానము నుండి అన్ని వాటిని దహించుకొనబడుచు. బ్రిటిషు నాకలు చాలమంది బాధితులను గడించి దీసికొని వెళ్లెను. దేశముల కిందువలన చాలనష్టము గలుగునని ఆమెకు విశేషమి తెలియెను. ఆమెకును పొరులు, ఆమెకా నాకలపై రక్షింపబడి తిరుగునిపోయిరి. తురుష్కలార్మీయనులను గ్రీకులను దాదాపు 1000 మంది జంపినియు వాని ఆహారాన్ని గానింపవలసివలెనని అగ్నిని దీసికొల్పి రనియు మీరు దెలుపుచుండిరి. స్వీకృత ప్రక్కన రెండ్రామములు గూడతగులబడినవి.

ఆర్మీనియనులు కారణము

సెప్టెంబరు 15:- వార్త ప్రకారము "బిజ్నెస్ మ్యాగజైన్" నోనుండి ఇట్లు వాయవార్త నుండి. స్వీకృత హానము యెదుట లండను దహన మొందుతున్న పరికిరాదు. రెండు మైళ్ల దూరము వందలకొలది ఆడుగుల ఎత్తునను, దహనమును గూడవలె భయంకరముగ అగ్ని బాల్లలు పారముగ విజృంభించుచుండెను. మైలు దూరమున కూడ ప్రజలు నిలబడలేదు. నదీతీరమున వీసలగు తురుష్కల గృహములు దహనమైన సగరములయందు బూడిదల ప్రాంతమయ్యెను. రెండు మైళ్ల పొడవునను, ఒక మైలు వెడల్పునను సగరములవలన సంపూర్ణముగ దహన మయ్యెను. మసీదులును, చర్చిలును గూడ వందలకొలది ఆడుగుల ఎత్తున క్రింద పడుచుండెను. బుధవారము నాడు అగ్ని ప్రారంభమైనప్పుడు తేలవమయ్యెను. అదిగమున స్వీకృత గవర్నరుగ కాలిఫోర్నియాలోగల ఆ ప్రదేశమునను జరిగిని ఆర్మీనియనులకు తప్పించుకొన మార్గము లేకపోవుటచే నా భాగములందు సమరసన్నాహముల నొసర్చి సిద్ధముగ నుండిరియు, వారి కార్యమొనర్చుచుండెరియు, త్వరలోనే అగ్నిని ఆర్పివేసెననియు, కాలిఫోర్నియా నాతో జేసెను. మేము తిరిగి వచ్చునప్పుడు సుమారు మూడువందల గ్రీకు యువకుల కేటకములను వీధులందు జూచినిని.

కెనరలు బాన్సెండుగారి హెచ్చరిక

సెప్టెంబరు 15:- రెయిలీ మొదలునిలేఖనకు ప్రకృతిగా బాన్సెండుగారిట్లు జరిగిరి. మిగ్రేషన్లలో కాంస్టాంటిన్లోను, సాక్రమెంటులో గొప్పరాజ్య రుక్మాపాదము అందువలన జాతీయవాదులు వెంటనే ఇదహనములయిరి. మిగ్రేషన్లలో గంభీరముగ త్వరలో కాంస్టాంటి నోపిలును వీడుట యుచుండెను. 1918 సంవత్సరము వాచ్చరికను ప్రోత్సహించుచుండెను ప్రభుత్వమువారు త్వరలో చేతులు నలుపుకొనెదరు. మొర్రాకోనుండి వై నాగరకును, టర్కీస్థానమునుండి కాంగ్రేషన్లకును మహమ్మదీయ ప్రపంచము వ్యాపించి యుండెను.

అమెరికనులు కాన్స్టాంటినుపుట

స్వీకృత హానము పడునట్లు అమెరికనులు కాన్స్టాంటినుపుట లేదని అమెరికను కమిషనుకు తెలియెను. అమెరికను నాకలు కలహానులతో క్రిక్కిరిసి గ్రెవులకు చేరెను.

తురుష్కలార్మీయనుల రెండవసంవత్సరమున కాంస్టాంటినుపుట లేదని తరువాత విజృంభించి కర్తించిరి మీరు తెలిసి.

గ్రీకు ఆర్మీనియను భాగములు నాశనమగుట

రోము, సెప్టెంబరు 15:- స్వీకృత హానము దగ్గి ప్రమాదములను గ్రీకు, ఆర్మీనియను పొరులు కనించుభాగము సంపూర్ణముగ నాశనమయ్యెననియు ఇర్రాక్ ప్రదేశములనుగూడ వ్యాపించుచున్నదనియు స్వీకృత హానము దెలుపుచున్నది. గమీషనులు భయపడెను లై యుండిరి. ఇటాలియను పొరుల చతురార్థము ఇటాలి ప్రభుత్వము వారు నాకల గడిరి. ఇటాలియనులకు నడించుటగాను యుద్ధనాకలను స్వీకృత హానము కేంద్రీకరించుచుండిరి.

యాధిపత్యపటదని వార్తలు

లండను సెప్టెంబరు 14:- స్వీకృత హానము సరాసు వార్తలు వాగుగ జరుగుచు లేదు. కెమలిస్తలు గ్రీకు, ఆర్మీనియనులపై ప్రగతిశీలము దౌర్జన్యముల నొనర్చుచుండిరి విధ్వంసము

పడుచున్నది. స్వీకృత హానము అగ్నియందు మహమ్మదీయ విధియను నిర్మాణములలో శాగతులలో శ్రీమదుత్తములను విడదీసి తురుష్కలను చిల్లీ మువీరియను వో గ్రీకు ఇలి కానంపాదము దెలుపుచుండెను. తురుష్కలు 200 గ్రీకు సలహాదారుల బంధి నాకలీరములను సమగ్రముగానికి ప్రోత్సహించి బంధించెను. కాని ఈ కథ లెక్కను రూపొందినదిలేదు.

గ్రీకు ప్రేమనుంచుమాక్కులు

కెనరలు బాన్సెండుగారి ప్రకారము గ్రీకుల కొనుబడినాకులను తురుష్కలను కాపాడవలెనని గ్రీకు అధికారులు దెలుపుచుండి ఇచ్చట గ్రీకు ప్రభుత్వము బలముగ నుండెను. బల్గేరియాను టర్కీను టర్కీను వచ్చు ప్రభుత్వం కాలిఫోర్నియాలో కలిసియుండెను. తూర్పు ప్రేమను నిలుపుకొనుటయు గ్రీకులందరును ఏకాభిప్రాయములగు నుండిరి.

తురుష్కల బెడరెపు - కెమలిస్తలుల కత్తి

లండను, సెప్టెంబరు 12:- జలసంఘటన ముగిసిన పిమ్మట తురుష్కల బెడరెపు అందోళన పడుచుండెను. కాన్స్టాంటినుపుటను 5000 బ్రిటిషు సైన్యములు మూలముగ లోక తురుష్కలార్మీయనుల ఖాతా క్రింద లండనుకు దాడిన బలవంతముగ నుండిరి నాకా యాధికారులు సాగనాడు. మిగ్రేషన్లలో సలహాదారు నాకలను అవతలికాలములోనే తురుష్కలార్మీయనుల నిలబడెనుగాను నొనర్చుచుండెను.

తురుష్కలార్మీయనుల తేలవమయ్యెను ఇటీవలి వార్తల ప్రకారము, తురుష్కలార్మీయనుల దగ్గరనుండెను. ఇంకొక గమనము ప్రకారము కెమలిస్తలు బలవంతమునందు పాలస్తామెనములో మిగిలినాకులకు మహమ్మదీయల యుద్ధమిగిలి టర్కీ గూడుండిరి. టర్కీ యుద్ధము దలసి గ్రీకు ప్రభుత్వంలో వీరు దౌర్జన్యములను ఆంధ్రుల యిండిరి. స్వీకృత హానము రుచివార్త.

వరిషు విప్లవము

ప్రజాస్వామ్యవాదులు పట్టుకొనుట

లండను, సెప్టెంబరు 14:- కెనరలు బాన్సెండుగారి వరిషు ప్రభుత్వములు ప్రజాస్వామ్యవాదులచే నొడింపబడినవి. వీరుగంటలు టర్కీయను జరిగినవలెనాక పట్టుకొనుట వల్ల కొంత ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము యగు బ్రిటిషును టర్కీయను అతనిపోరుచును చంపబడిరి. దాదాపు 120 మంది ప్రభుత్వ సైనికులు ఖయ్యులీలుగా పట్టుకొనబడిరి. కానికొంత సైన్యము తరువాత వదిలివేయబడిరి. చాలమందుగుండుసామాను ప్రజాస్వామ్యవాదుల వశమయ్యెను. ప్రజాస్వామ్యవాదులు కలివారముల యందు పట్టుకొనుట ప్రధాన పీఠములందు ఇండ్లలో నొడ్డి ద్వారములగుండా ప్రవేశించి తమస్థానముల బలపరుచుకొని ప్రభుత్వ ప్రభుత్వముల నెట్టిరి. ప్రజాస్వామ్యవాదులు గడియోలను వేసి కొంచెంకలి బ్రిటిషును టర్కీయను నిద్రపోవుట వెంటనే తమను బాధపడవలసివెనె ప్రజాస్వామ్యవాదు లొకనిని కొరగా నాకలను నిర్బంధించి పారిపో ప్రయత్నించెను. అప్పుడు తుపాకి గండు తగిలి చురడించెను.

ప్రభుత్వమువారి తరగి పట్టుకొనుట

ప్రభుత్వమువారు తరగి పట్టుకొనుట వల్ల కొంత ప్రజాస్వామ్యవాదులు ఖయ్యులీలుగా పట్టుకొనబడిరి. పట్టుకొనబడిరి యాకలను ప్రజాస్వామ్యవాదుల పై సామర్యము గవ్వరుచుండిరి.

దెల్లనునందు బోరాటము

లండను, సెప్టెంబరు 14:- గతదినము మిడి రెయిని నల్లిన సంఖ్య ప్రజాస్వామ్యవాదులకును ప్రభుత్వ సైనికులకును క్రింద గులకొనెను. తుపాకులతోడను బోయీ ప్రముగ జరిగెను. బ్రిటిషుల ఎగ్జిక్యూషన్, పోయీలకు, హోటల్లు మొదలగు ప్రభుత్వ సంస్థానాధికారములను నిలబడుటలవారిని యుద్ధము జరిగెను. తిరుగుము 6 గంటలకు ముగియబడి విషయము ఆదయము 6 గంటలకు ప్రభుత్వ సైన్యములపై తుపాకులు ప్రేల్చబడినవి. ఎదిర్చిన వారిలో చాలమంది పట్టుకొనబడిరి.

ప్రజాస్వామ్యవాదులు మరియొక పట్టుకొనుట

దెల్లనునందు యాధిపత్యమున కెన్నార పట్టుకొనుట వల్ల కొంత ప్రజాస్వామ్యవాదులు మెయో కాంటి యుద్ధంలో బరిగా పట్టుకొనుట సకస్మాత్తుగ నెట్టి పట్టుకొనిరి. అందుచేత ప్రభుత్వ సైనికులు, ముక్కుడైన తమ సైనికుల అధికారియలందు పాల్గొను నుద్దేశముతో చర్చికి జరిగియుండిరి. ప్రజాస్వామ్యవాదులు సామర్యములను పట్టుకొనుట ప్రవేశించిరి. తరువాత విధులందు సకస్మాత్తుగ వారిని బ్రిటిషులు జరిగెను.

ప్రజాస్వామ్యఖయిదీలు

ఇంతవరకును వరిషు అంతకలహములో 5000 ప్రజాస్వామ్యవాదులు ఖయిదీలుగా పట్టుకొనబడి రని డెయిలు ఈ రాజనందు వెల్లవలెనెను.

జర్రను నష్టపరిహారములు

బెల్జియను నోటు

బ్రిజ్, సెప్టెంబరు 14:- ఆగస్టు 15 సెప్టెంబరు 15వ తేదీ లందు బెల్జియను నోటులను వాయిదాకుగాను 50 లక్షల మాడ్కూ (బెల్జి బాండ్లను రెండువేలలక్షలను 101 మిలియనుల బంగారములను త్వరలో బెల్జియను కేమిటా బ్యాంకునందు వలె ననియు బెల్జియను ప్రభుత్వమువారు జర్మనీని గోరిరి.

బెల్జి బాండ్లను పూచీనమును, సుపామియటకుగాను ఆంగ్లేయ బ్యాంక్లతో సంబంధించుటగాను రివిఫు బ్యాంకు గ వర్షయను జర్మను ప్రభుత్వమువారు లండనున కంపిరి.

బెల్జియనునకు జర్మనీకి యుద్ధమున నష్టపరిహారములు 709 లక్షలను పూచీనమున కెల్లించవలసినదని రివిఫు బ్యాంకు గ వర్షయను ఆంగ్లేయ బ్యాంకును గోరినది. 18 మాసములలో నామోల్లమును తిరిగి కామిటా బ్యాంకులకు బెల్జియనునకు గవర్నరు వాదనామొనర్చెను.

జాతీయమితి

పెసివా సెప్టెంబరు 15:- జాతీయమితి నాకానియక విధానమునందు నామోల్లములను మితి (వైజులు ఆరెండు లక్షల) ములలో తెలియెను. ఇందుచే జాతీయమితినుండి దక్షిణ అమెరికా రాష్ట్రములు విడిపోవలసివచ్చెను.

హంగరీని కేంద్రీకరించుట

హంగరీని జాతీయమితియను కేంద్రీకరించుట జాతీయమితి యుద్ధసంఘమున రంగీకరించి నూతన విధానము క్రింద జాతీయమితియను పరిశీలించుకొనుట అందుచే బ్రిటను 210000 అక్షరలియా 876000 ఇండియా 1440000 దక్షిణాఫ్రికా 382000 న్యూజిలాండు 220000 రెనడా 775000 ప్రాంతములలో పలసినయియు, ముఖ్యముగా నాకలను, అగ్ని కాంక్షలని బానిసత్వమునకు చర్చించవలెనని బానిసత్వమునకు వర్షయను వాదనామొనర్చెను. అగ్నియను యందలి బానిసత్వమును చర్చి నూడ చర్చించవలెనెను.

వై నా యుద్ధము

వై నా ప్రభుత్వమువారు యుద్ధము కొరకు చేసిన బ్యాంకుల ననుగగా వారు దా మిచ్చు యుద్ధమును, తమయెడల ప్రభుత్వము నిర్వహించవలసిన బాధ్యతల కారణమున వెచ్చించవలెనని గోరిరి. అందుచే ప్రభుత్వమువారు విడిచియు బ్యాంకులను గోరిరి. బక్కారు ఇడిమ్మిటియందు రష్యనుల భాగమును దను కిచ్చినయెడల సత్తు మనిరి. ప్రభుత్వమువారు రింకను ప్రభుత్వ తర విరాజులేదు.

మంత్రివర్గపు రాజీనామా

వై నా ప్రభుత్వముల కిర్రము రాజీనామా నొనగెను.

భారతమహమ్మదీయులు

కాత్రిగారి ప్రసంగముపై

సర్. మై కేలు టెన్వెయరుగారి విమర్శ లండను, సెప్టెంబరు 15:- మంత్రివర్గము యుద్ధమునకు సన్నాహము సంకరము టర్కీని గోతముగ నాదరించెదమని వార్తా ముద్రాకర పీఠ 1918 సం వ భారత మహమ్మదీయులు బ్రిటిషువారును టర్కీలో పోరాడ సంగీకరించిరి కాత్రి గారు దెలిసిన విషయమును ఖండించుచు సర్ మై కేలు టెన్వెయరుగారు డెయిలీ బెల్ గ్రాఫుందు ఇట్లు వ్రాసిరి. అప్పుడు సంధి గావించుకొనినయెడల టర్కీ కొనుగడు గౌరవనీయులగుచు 1918 సం వ పూర్వము చాలమంది భారత మహమ్మదీయులు పటాలమునందు జేరిరి. ఆకాలమున చాలమంది భారత రాజగీయజ్ఞుల నాకలించియున్న ప్రతిభాపేక్షతో నూతన రాజభక్తిని 1918 సం వమున జేరిన మహమ్మదీయు వీరులకు ఆ పొందించుట వారి కరమాంకరము. జర్మనీలోను టర్కీలోను పోరాడవలెనని తెలిపినప్పుడు టర్కీ మహమ్మదీయయోధులను సంక యింపవలెనెను. తాత్కాలిక విరామాంతరము భారత మహమ్మదీయ విద్యార్థులు గోరన మరతులు న్యాయముగ నే యుండెను. కాని కాంస్టాంటినుపుట, త్రేను, ఆడియానోపిలు లపై నుల్లను ఆధిపత్యమును తెలపవలెనను కాత్రిగారి వాదనను అవియంతమాత్రమును బలపరుచుటలవు.

మత్తుపదార్థముల దొంగతనముగా పంపుట

న్యూయార్కు సెప్టెంబరు 14:- స్కాట్లండు లైటు ట్రేపున సమగ్రమునందున్న ఒక బ్రిటిషు నాకల మద్యపాన నిరోధక నాక పట్టుకొని నాకాలమునును గొనికచ్చును. బ్రిటిషు నాకలందు 103, సాకాయి తెల్లెలను 58000 డాలర్ల బంగారమును గలదు. తాము తీరమునకు 25 మైళ్లదూరమున నుండి మనియు తాను మమిక్లో సారాయమును దిగుకలి జేయ వెంటలేదనియు నాకాధికారులు దెలుపుచుండిరి.

ఆర్థిక శాస్త్రము

వైకము

వైకమునగా, సర్కారుచేత యాదబడిన లోహపు నాణే ము లని యింతకు పూర్వము వ్రాసియుంటిని. ఈ మాటయొక్క సంతృప్తికరమునుగూర్చి మనవిప్పుడు కొంచెము ఆలోచించ వలసియున్నది. వైకమున, ముద్రింపబడిన నాణెములలో ప్రథమ మున నీమాట కర్థమిదియే; కాని కాలక్రమమున దీనియర్థము మారెను. వైకమున, నిప్పుడు ముద్రితములగు నాణెములను, నో ట్టును, అని యర్థము జేసికొనుచున్నారము. వైకముగూర్చి చెప్ప వలసిన విశేషాంతము లంతకుపూర్వమే జెప్పియుండినను, యిప్పు టు వెన్నదగిన విశేష మొకటిగలదు. నాణెములయంద నేకవిధ ములు గలవు. మనదేశపు నాణెములను బరీక్షించితమేని, యవి రూపాయలు, అర్ధ, పాతిక, పరకరూపాయలుగను అణాలు, కాశలు, దమ్మిడిలుగను విభజింపబడియున్నవి. అందు కొన్ని పెద్దవి! కుటికొన్ని చిన్నవి. కొన్ని వెండివి; కొన్ని నిక్కలు, రాగి మొదలగు లోహములతో జేయబడినవి. ఈ నాణెములన్నియు రెండుతరగతులకు జేరి యున్నవి. కొన్నిటికి చెలానా యపా రము. ఇట్టివానినే యాంగ్లమున అవలియటెడ్ లిక్ లెండరుడును. అనగా, నీతరగతి నాణెముల వెన్నటివైనను ఎవ్వరైనను పుచ్చు కొనదు. తీరవలయు నని చట్టము కాసిందియున్నది. రూపాయ ముట్టి యపాతముగు చెలానాగల నాణెము. ఈ రామయ్యకు సోమిశెట్టి రు ౧౦,౦౦౦ లు బాకీయుండిన, సోమిశెట్టి యా మొత్తమును జెల్లించునప్పుడు, ౧౦,౦౦౦ రూపాయల నాణె ముల నియ్యవచ్చును. రూపాయలు, బరువు, నా కక్కరలేదు, నోట్లమీద సోమిశెట్టిని నిర్బంధించుచున్న రామయ్యకు లేదు; కాని, రూపాయలనే రామయ్యను దీసికొమ్మని నిర్బంధించు చున్న సోమిశెట్టి కున్నది. రామయ్య యందుల కంగీకరింపజేసి కిష్టాపాత్రుడగును. అట్లుగాక, సోమిశెట్టి ౧౦,౦౦౦ X ౪ = ౪౦౦౦౦ పాతికరూపాయలనో, ౧౦౦౦౦ X ౪ = ౪౦,౦౦౦ పరకరూపాయలనో యిచ్చి, పుచ్చుకొమ్మని రామయ్యను నిర్బంధించుటకు లేదు. ఏలన, రూపాయలవలె పాతికరూపా యలకును, పరకరూపాయలకును చెలానా యపాతముకాదు. వీనియొక్క చలానా రుద్ధమై (రిమిటెడ్) నది. కొంతమొత్తము నకు వైబడిన, సామును జెల్లించగలసి వచ్చునప్పుడే నాణెము లుపయోగపడవు. వానియొక్క ముఖ్యోపయోగము చిల్లర కస్తువులను మార్చుకొనుటయే.

ఇక నోట్లనుగూర్చిన చర్చ యారంభించవలయును. అయినను, తత్సంబంధ మొకటి రెండు విషయములు వైకమును గూర్చి తెలిసికొనవలసి యున్నది. వీనిని మనము ముఖ్యముగ గమనించవలసి యున్నది. ఏలన, మనవైకపు చరిత్రమునందీ రెండు విషయములను విచారణియములు. ఇందులో మొదటిది లోహ ద్వంద్వమతము (Bimetallism) రెండవది, రాశి వాదము (Quantity theory).

లోహద్వంద్వమతము

విలువలను గొల్పుమానమును (Standard of Value) గొలుచునప్పుడు, అట్టిమానము దేశకాలానుసరణముగ మారు చుండునని వనించియున్నాను. ఈ సందర్భముననే, ఇంగ్లండునందలి విలువలమానము పోసనియు, ఫ్రాంసులో ఫ్రాంకనియు, మన దేశమున రూపాయయనియు గూడ చెప్పియున్నాను. ఇప్పుడీ విషయమును, మన మొక్కింత సూక్ష్మదృష్టితో నాలోచించ వలసియున్నది. అన్ని దేశముల యందును వై జెప్పబడినమానము స్వర్ణరూపమునో రజతరూపమునో వాడుకయందున్నది. ఇట్లో క్కల్లోహమునే విలువలగొల్పుమానముగ వాడినదాని నేకలోహ మతము (Monometallism) యును. ప్రపంచము నందన్ని దేశ ముల యందును. నియమించుగా నీయేకలోహమతమే యాచ రణమునందున్నది. అయినను పూర్వమొకప్పుడు, లోహద్వంద్వ మత (Bimetallism) మన్ని దేశముల యందును ప్రబలియుం డెను. ఇప్పుడీ మత మెచటను సంపూర్ణముగ గావించకున్నను, గొన్ని దేశములయందు దాని పూర్వవాసన గొన్నియెడల బాద కట్టుచున్నది. వైకమునకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయములను గ్రహించ గోరితిని మేని, నీతెండు మతమునుగూర్చి యిందుక నేర్చుకొన వలసియున్నది.

లోహద్వంద్వమతమున, రెండు లోహముల అనేక కాల నొక్కదేశమున విలువలను గొలుచు మానము వాడుట. మనదేశమునందప్పుడు విలువలమానము రూపాయరూపాయన వెండిరూపాయ యనియే మనముభిప్రాయము. అయితే, రూపా యనువెండితో నే ముద్రింపవలయునను నిర్బంధమేమియును లేదు.

బంగారముతోడను రూపాయను ముద్రించవచ్చును. సర్కారు వారు బంగారపురూపాయను ముద్రింపించి చెలానాలోకి దేవ చ్చును. వెండి బంగారములతో జేయబడిన రెండుతరముల రూ పాయలను సమభూతరూపములు గలవిగా నుండును. ఇట్టిరూపా యల నొక్కకాలముననే చెలానాయందున్న, లోహద్వంద్వ మత ము స్థాపిత మగుచున్నది. ఈ సందర్భమున మనము ప్రశించ వలసినవిషయ మొండుగలదు. అదేదన బంగారము వెండికంటె మిక్కిలియు విలువ యధికముగల పదార్థము. ఒక వెండి రూ పాయ కొక బంగారురూపాయను మార్చుటకు పిమ్మచో, నందరును వెండిరూపాయల నిచ్చి బంగారు రూపాయలను గొన బ్రతుక్తుంటారు. సమభూతరూపములు గలవైనను, బంగారు రూ పాయ, వెండిరూపాయకంటె నధికపు విలువ గలదగుటచే నందరును బంగారు రూపాయలవై నాశనమగును. ఇట్టి సంతట మును నివారించుటకొరకు, లోహద్వంద్వమతమును స్థాపించ గోరువారు వారిక యుపాయమును గనిపెట్టియున్నారు. బం గారపు విలువను వెండివిలువతో బోల్చి వాని లోమమును (లేట్) ను గనిపెట్టి, దానిపకారము, బంగారు వెండిరూపా యల పరస్పరసంబంధమును నిశ్చయించిరి. ఈ బంగారము వెండి కంటె పదార్థరే ట్లధికమగు విలువగలదైన, ఒక బంగారపు రూపాయకు దత్తమగున రూపములుగల వెండిరూపాయలను పదునా రిశాతములవలెను. ఈవిధముగ లోహద్వంద్వ మతస్థా పకులా మతాంతర్యంబగు లోహములను నాపజూచుచున్నారు. అయితే యీ లోహద్వంద్వమతము నేల స్థాపించవలయునా? అందుకల్ల సంభుమున కేలాభము గలుగుచున్నది? అను నీ ప్రశ్న లకు, లోహద్వంద్వవాదులు (Bimetallists) వాని జ్య సాంధ్యముకొరకే యత్నియును జేయుచున్నారని యుత్తర మియ్యగలసియున్నది. వానిజ్యము దేశాంతర్యము మూలమే గాక యనగిదేశాంతర్యమనియు గూడ చెబుచున్నది. ప్రపంచ మునందలి దేశము లన్నియు నొక్కలోహములముననే విలు వలమానమును ముద్రించుటలేదు. పశ్చిమదేశములయందంతటను బంగారము వాడబడుచున్నది పూర్వదేశముల యందు గొంత మించుమించుగ నిన్ని దేశములలోను వెండియే వాడబడు చున్నది. పూర్వదేశముల దేవులకు అన్యోన్యసంబంధము వర్తకము. ఎగురుతి, దిగురుతి వ్యాపారములను సలుపు వర్త కులు వెండిబంగారుల మూలముననే వ్యాపారమును నడపు చున్నారు. వెండిబంగారుల సరఫరా (Supply) యంతలి యెక్కువ తక్కువలనన, వీరి విలువలు మెచ్చుచు దగ్గుచు నుండును. ఇట్టి విలువలచలనము (Fluctuations of Value) చే బుదేశమున వ్యాపారము నడపు వర్తకులు అనేక సంతకుముల పాలగుచున్నారు. వీరి కష్టములను నివారించుట కొరకే లోహ ద్వంద్వవాదులు శ్రమపడుచున్నారు. ప్రతిదేశమువారును లోహ ద్వంద్వమతము నవలంబించినకక్షియు, వెండిబంగారుల విలువల చలనము వలన బాధ తొలగిపోవును. ఎట్లన, వెండిబంగారుల విలువల లోమమన్ని ప్రదేశములయందొక్కరితిగ నుండుటచే వర్తకుల కన్ని సలములయందును వానిజ్యసౌకర్యమునకు లోప ము గలుగకుండును. ఒకవేళ, వెండిబంగారుల సరఫరాను బట్టి వాని విలువలకు చలనము గలుగుటచే బూర్కొనినవారు లోమము మారి క్రొత్తలోమ మేర్పడును. ఈ క్రొత్తలోమమును లోహద్వంద్వమతము నవలంబించిన దేశము లన్నియు సంగీకరిం చును. అందుచే వర్తకులకు నష్టము రాకపోవును. ఇట్టి సౌకర్యమును వర్తకులకు గలిగించుట లోహద్వంద్వవాదుల ముఖ్యోద్దేశము వీరివాదము సరియైనది కాదని కొంద రందురు. ఇందులకన నేలాభమును గలుగదని యేకలోహవాదులు నొక్కి పలకుచున్నారు. ఇంతియకాక లోహద్వంద్వ మతస్థాపన సాధ్యమైన పనిగాదని వీరి యభిప్రాయము. ఇట్టి యిరుకక్షుల వారు వాదప్రతివాదములు సలుపుచున్నారు. ఈరెండుమతముల నిజానిజముల సరయుట మన కిప్పు డనావశ్యకమగు పని. అయినను, ఒక్కవిషయమునుమాత్రము జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలసి యున్నది. లోహద్వంద్వమతము పూర్వ మనేక దేశముల యందాచరణమునందుండి, కాలక్రమమున నశించెను. ఇందు కొక ముఖ్యకారణము గలదు. పంచొమ్మిదవ శతాబ్దపు బూర్వ భాగము గలించువఱకును బంగారము విశేషము లభ్యపడకుం డెను. వెండిమాత్రము విస్తారము దొరకుచుండెను. అందుచే, ధన సంపన్నములగు దేశములే బంగారముతో విలువలమానమును ముద్రించుచుండిరి. ఇతరులందఱును వెంటనే యుపయోగించ వలసియుండెను. కాలక్రమమున నాశతాబ్దపు ద్వితీయ తృతీయ పాదములయంద నేకములగు క్రొత్తకనులు కనుగొనబడుటచేత విస్తారము బంగారము దొరక నారంభించెను. 1850-1860 సంవ త్సరముల మధ్య ఆమెరికాయందలి కాలిఫోర్నియాలోను ఆస్ట్రే లియాలోను గొప్పబంగారుగనులు కనుగొనబడెను. ఈ గనుల నుండి బంగారము విశేష ముత్పన్నము గా నారంభించెను. అటు పిమ్మట కొంత కాలమునకు దక్షిణఆఫ్రికాలోని ట్రాన్స్ వాల్ నాలు లో 1890 సంవత్సర ప్రారంభమున నన్నిటికంటె గొప్పగని బయ లుదేశము. ఇది పూర్వ ముత్పత్తియగుచున్న బంగారమునకంటె

నాలుగు మడుంగులధికముగ నీవజొచ్చెను. ఈ కారణములచే, బంగారపురూపక లభ్యపడజొచ్చెను. అన్ని దేశ ములవారును బంగారముతోడనే విలువలమానములు ముద్రిం పించ బ్రతుక్కుంటు వుండలిడిరి. 1816 సం॥మున నింగ్లండును, 1862 సం॥మున జర్మనీయును కలుపిసుట్టుట నొకదాని వెనుక నిం కొక్కటిగ నన్ని యుత్తరయూరోపాదేశములు బంగారమునే, మానమును ముద్రించు లోహముగ సంగీకరించి, ఏకలోహమతము ను, వారి దేశములయందను స్థాపించిరి. దక్షిణయూరోపీయు దేశ ములందు ఫ్రాంసు మొదలగు దేశములు ఏకలోహవాదమును సంగీకరింపక లోహద్వంద్వమతమును వెలకొల్పి, నడతక్కి కొలదియు పోరాడిరి. వారి యత్నము లన్నియు నిష్ఫలము లా యెను. ఫ్రెంచివా రప్పటికిని లోహద్వంద్వమతమును వర్తింపరై రి. వారీయకును చిర కాలమునుండియు నవలంబించి యుండుట చే వార్తలు నేయుట కియ్యకొనరైరి. అందువలన, వారిదేశమునందు సమభూతరూపములగు బంగారు వెండిఫ్రాంకు లేక కాలము నందు చెలానాయుండునని. వానినట్లే చెలానాయుండుచుట చే ఫ్రెంచివారికి మిక్కిలి నష్టము సంప్రాప్తమాయెను.

వెండియు బంగారమునకంటె విశేషముగ లభించుటచే, బూర్వము ఫ్రెంచి సర్కారుచే శేష్పాతపబడిన వైలోహముల విలువల లోమము (15:1) చలనము నందెను వెండి యెవ్వారిగ లభ్యపడుటచేత, దాని విలువమాత్రము. 15:1 లోమమును మారె ను. అట్లు మారినను ఫ్రెంచి చట్టము మారదీకాదు. ఒకవేళ చట్ట ము మారినను వెండియొక్క యత్నత్తి నాటికి భిన్నమై యగు చుండుటచే వెండి బంగారుల విలువల లోమ మిదియును నిశ్చ యించుటకుఁపిమ్మలేకుండెను. ఈ సందర్భమును జక్కగా గురై టింగిన లాటిన్ వర్తకులు ఫ్రాంసునకు నయవగు వెండినాపి, యి చ్చుటి సర్కారు టంగ కాలలయందు ఫ్రాంకులుగ ముద్రింపించి వానికి బంగారు నాణెములను మార్చుకొని విలువగల యాలో హమును వారిదేశములకు గొంపోవొచ్చిరి. ఇది ఫ్రెంచి సర్కారు నకును, జనులకు ను, నష్ట మాయక మగుట చేత వారా నష్టము నుండి తప్పించుకొనుట కొరకు టంగ కాయు క్తిని బన్నిరి. 1873 వ సం॥మునకు వెనుక, వెండి ఫ్రాంకులను ముద్రించుట నాపుడలచేసిరి. కాని, పూర్వము చెలానా యందు ఫ్రాంకుల నట్లేయుండిరి. ఇం డి ఫ్రాంకులను మాత్రము గ ముద్రింపవలెనుటచేత వానిసంఖ్య యచలమాయెను. వెండియొక్క బూహుధరలకును ఫ్రాంకునకు సంబంధము తప్పెను. ఎట్లుః ఫ్రాంకులను గోహవా రందరు 15:1 లోమప్రకారమే ఫ్రాంకుల ను గొనవలసినవచ్చెను. మాత్రముగ వెండితో ఫ్రాంకుల ముద్రణ మును సర్కారువా రాపిరి. కాబట్టి వెండిఫ్రాంకుల సాఫరా తగ్గును. తాత్కాలముచే వానివిలువకు చలనము తప్పెను. ఇట్లు ఫ్రెంచి దొరతనము దమవైకమునకు గల యిక్కట్ల నెల్ల నాపిరి. కాని లోహద్వంద్వమతమును పూర్ణముగ నిజపరైరి. ఈ మతానుసారము వెండిబంగారులను సుముగ దండముద ణమునం దుపయోగించవలయును. వెండిఫ్రాంకుల పునరుద్ధర ణము నాపుడల నేయుటచే నిది లోహద్వంద్వమతము లోపము గలిగెను. మఱియు నీచెలానా (కరెన్సీ) యెక్కాలు యేకలో హమతమునకు విరుద్ధము. ఇది రెండికిని జేకన కేరడామెను. అందుచే దీనికి కుంటిమానము (లింపింగ్ స్టాండర్డు) అనిపేరిడిరి.

య. వెంకటరమణయ్య.

చేమల ప్రశ్నమైన

తాటి వానములు

ఇది ప్రఖ్యాతిగాంచినటువంటిది, సుమారు 300 సంవ త్సరముల ప్రాచుర్యముగలిగినటువంటి పుణ్యక్షేత్రమునది కోయ బడినది. వాటి పరిమాణము 18 అడుగులు లగాముకు 21 అడు గుల వరకు. డిపో ఏయూ (క్లిష్టాజిల్లా. కులమువారు, వెలలు తిప్పిచ్చు కరువరా ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసిన తెలియును. ది ఇండియన్ ప్రాచ్యుసు ఎక్సుపోజిషన్ కుంపెని రాజమండ్రి.

కావలెను

తాడిపత్రి మునిసిపాలిటీకి చేరిన మధ్యమతరగతి పాఠ కాలకు డ్రాయింగు, డ్రెస్సు ఈ రెంటిలో తిరిగి పొందినట్టి ఒక ఉపాధ్యాయుడు 1-10-22 తేదీనుండి కావలెను. శీతము నెల 1 కి రు 30-1-35 చొప్పున యియ్యబడును. యోగ్యతా పత్రికలలో సహా దరఖాస్తును ఈ దిగువ జేవాలవలెన అక్కి సుగానికి 15-9-22 తేదీలోగా పంపుకొనవలెను.

తాడిపత్రి } ఎం. పి. రంగప్ప
16-8-22 } చేర్చున్

జూబులు.

ఒక విన్నపము

విద్యానాథునిచే ప్రతాపరుద్రయ్య మూర్తినిచే నానా భావాలను వలె కొన్ని యే దేవతలు నూ న పీ టి యానా విద్యుచ్చిత రచించబడి తత్సంస్థాన ప్రభువులచే ప్రకటితమై "అస్సారాయ యశస్సంధాదయ" మను నేన నొప్పుచున్న యలంకారగ్రంథ మిప్పుడేకడ లభించునో యా వివరమును భాషాభిమానులగు శాంధ్రసాహిత్య తత్వజ్ఞులగు దయతో నీ పత్రికా ముఖమున వెలువడ బ్రాధితులు.

కరవ 16-9-22

ఒక గొప్ప కుస్తీ.

ఈ నెల 12 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రమున ప్రాద్దుటూరులో చిప్పల్లి మహబూబ్ సాహెబుగారి పాటక గాలలో బాబావైల్వార్ గారికిని గులాం మహమ్మద్ వైల్వార్ గారికిని కుస్తీ జరిగెను. ఇద్దరు వైల్వారులు అద్భుతమగు తిరు మల్లవిద్యానైపుణ్యమును ప్రదర్శించిరి. తుదకు సరిజోడయిరి. అందుచేత జనూలయిన వాదాపు రు 200 ల టిక్కెట్లు మూల్యములో నుండి పాటకకాలవారికి చెందవలసిన భాగము పోను మిగత వైకమును పెద్దమనుష్యులు ఇద్దరు వైల్వారులకును చెరి సాము పంచియిచ్చిరి. (ఒక విలేఖరి)

16-వ గోదావరి మండల సభాధ్యక్షుల

రాజోవు గోదావరి మండల మహాజనసభ రామచంద్ర పురమున అక్టోబరు మొదటివారమున జరుగుచున్నది తెలియుచున్నది. నడుమనాడు జమీందారులను నయ్యకొట్టెను భవమునకు సంకేతమునకు నిష్క్రమించునకు నేడే ధర్మాత్తు కల్లివ. ఈ సంకేతము కారాగార వాగమును స్వీకరించి ఆంధ్రదేశి యున జమీందారులకు ఆదర్శప్రాయమై విలసిన నెలమవీరులు ను సంకలనాడెను తమారాజ్యమునకు శ్రీ కొటగిరి నేలల కృష్ణారావుగారు కడలూరు చెలసాలనుండి యీనెల 22 తేదీని విడుదల కావచ్చును గాన నీ పురమాత్మమును తత్సభికు నభ్యుదయిగా నెన్నుకొను లెంతయు సమంజసమని నా మాభి ప్రాయము.

శ్రీపాద జగన్నాథం

హిందీభాష - రాజోవుకాంగ్రెస్.

ప్రతిభాగతీయుడును హిందీభాష మాట్లాడ నేర్చుకొను నటుల గాంధీమహాత్ములు విధించియుండెను. అంతయు గాన దేశ యునందన్ని పట్టణములలోను, పల్లెలలోను హిందీభాషను నేర్చుటనేక ప్రచారమునకు బదియయిచ్చును. ఆంధ్రదేశములో వింతి వరకు జరిగిన ప్రచారములను ఆ నేటిను హిందీభాషను మాట్లాడగలుగు చున్నాడు. కాని ఇంకను నేర్చుకొనవలసిన వారు లక్షోపలక్షులు గలరు. గాంధీమహాత్మురి యజ్ఞానుపారముగ ఇంకను ఆ నేటిను అభ్యసించి దరరి నమ్ముచున్నాడు.

కాంగ్రెసునకు మన ఆంధ్రదేశమునుండి ఆ నేటిను వెళ్ళు మన్నాడుగా. గయలో జయగు కాంగ్రెసులో హిందీభాషయే ప్రధానభాషగనుండును. హిందీభాషలో నాపవ్యాసములు జరుగునపుడు " ఇంగ్లీషు " "ఇంగ్లీషు " అని కేకలిడుట ధర్మము గాదు. ఇదివరకు రెండుసంవత్సరముల నుండి మన ఆంధ్రదేశము నందు హిందీప్రచారము 2 వ దమిడియైనను చిరువుకొనవారి వద్దపుచ్చుకొనకయే భాషను నేర్చుచుండిరి. ఆంధ్రదేశమున హిందీప్రచారమునకయి మహాత్ములవారు లక్షలలోలది ఖర్చుపెట్టి నియున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో హిందీభాషను నేర్చుకొనగలండు సమంజసముగ లేదు. ఈ భాషను మనము చులకన నేర్చుకొన వచ్చును. మూడుమాసములలో ధారాళముగ మాట్లాడగలకత్తినీ పొందగలము. ప్రతివైద్యునియందును నేర్చువారులరు. వారి కి సామ్యు ఏమియు చెల్లించక నేర్చుకొనవచ్చును. వారులేని చిన్నిగ్రామములవారు " గాడ్డె" భాషాభిధి " అను తెలుగు భాషలో వ్రాయబడిన హిందీభాషాపుస్తకమును తెప్పించుకొని చదివినచో రామను చక్కగ మాట్లాడ గలుగుదురు. తెలవాడ లోపిసపాటి నువ్వురావుగారు ప్రచారముగ నున్నారు. వారు ఎవరునచ్చినను ఎల్లప్పుడును నేర్చుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. వారి వద్ద వెళ్ళుచేత ఆ నేటినుండి నేర్చుకొని చక్కగ మాట్లాడగలకత్తినీ సంపాదించి యున్నాడు. ఇటులనే ఆ నేక ప్రచారములు మన దేశమునగలరు. గనుక నైది ఈదహరించిన భాషాభిధిని తెప్పించియో లేక ఏప్రచారమని వద్దయినను అభ్యసించియో ఈపంక త్సరముకాంగ్రెసునకు వెళ్ళు ప్రతి ఆంధ్రుడును హిందీభాషలో నుపవ్యాసించుటకు సరస్థియు యుండవలయునని వేడు చున్నాను. (హిందీప్రేమి)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము
ఖద్దరు ప్రదర్శనము

విత్తూరునందు గూడనున్న ఆంధ్రసభలతో బాటు 23 తేదీనుండి ఖద్దరు ప్రదర్శనము జరుగును. శుద్ధమైన ఖద్దరు ప్రదర్శనమును జేయదలచినవారు స్వయముగ వచ్చి బట్టలను ప్రదర్శింపవచ్చును. లేక ఖద్దరు శాఖాధికారి నగునాకు పంపిన నేను ప్రదర్శనము గావించును. పంపదలచినవారు 15 వ తేదీ లోపుగ ఈ క్రింది చిరునామాకు బంపవలయును.

కా. నా గేశ్వర రావు, 7. తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

హిందీ - తెలుగు స్వభావి

శ్రీయుత కండిక హృషీ కేశవగారి ద్వితీయపంక్తిరణ పుహిందీ-తెలుగు స్వభావిని మొదటి నుండి వివరవరకుమాచి తిని. మొదటి సంస్కరణము కంటె యిమారు మిక్కిలి శుభ్ర ముగ సరిచేయబడి యున్నది. మరియు ఆ నేకములగు క్రొత్త క్రొత్తపదములు చేర్చబడి అచ్చుర్తింప బడియున్నది. యెవరైనను దీనిని మొదటినుండి చివరవరకు చదివినచో హిందీభాషలో సాధారణజ్ఞానము సంపాదించ గలుగుదురని దృఢ ముగ చెప్పవచ్చును. హిందీలో యనేక యజ్ఞాపుస్తకములు చదువుటకు యీ బిక్కిపుస్తకమునే చదివి చాలాని యెంచు చున్నాను. స్వభావినిచూచినచో దానికెల ఆ 12 మిక్కిలి క్లుప్తమయే యని తెలియగల మొదటిపుటలో పాఠముల వివరము నాదిక లేకయుండుటయే యొకకొరకగా గాన్పించుచున్నది. యిహా కిలోటును పూర్తిచేయుదురని పుస్తక ప్రాధికర్తకు శ్రీమంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. స్వభావిని యొక్క మొక్కొక్క ప్రతి తివనద్ద సదా యుండుకొని జాతీయభావ యుగసాంధ్యే క్షోలో వ్యాపించ చేయుదురని ఆంధ్రసాహిత్య సా దరీయులను ప్రార్థించుచున్నాను.

నాగిసత్య నారాయణశర్మ

ఆంధ్రహిందీప్రచారము

ఈరంగు కొన్ని గోజులనుండి హిందీ ప్రచారమును గూర్చి ఆంధ్రపత్రికయందు వాచ్యపరివాదములు బయలుదేరు చున్నవి. లేఖకు లిది గమనింపబ్రాధితులు. మదరాసుకార్యాలయము ప్రయాగ హిందీ సాహిత్యసమ్మేళనమునకు జవాబు దారి వహించుచున్నది. ఆంధ్రహిందీకార్యాలయము మదరాసు కార్యాలయమునకు వ్రాచి ఆఫీసుకుంటిది. రెండును కూడ ప్రయాగసమ్మేళనమునకు విరుద్ధముగా నేదియును చేయజాలవు. అన్నివిషయములలోను ప్రయాగసమ్మేళనము చెప్పింది చేయుచుండవలెను. కృత్తికముగా నేమియును జేయజాలవు. కన్నులు 23 వ తారీఖున చిత్తూరులో ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ జరుగును. ఆ సమయమునకు వారముకోజు లందరుప్రచార కులకును చూచి పోవుటకు నెలనిచ్చుచున్నాము. అక్కడనే హిందీప్రచారగర్భ కూడ జరుపబడును. వివాదాంశములు కూడ పరిష్కరింపబడును. కావున ఆంధ్రవాయుకులను, ప్రజలును ప్రచారకులును అందరును సరిపఠించికొని ముందు ఆంధ్రదేశము నందు హిందీప్రచారము నెట్లు చేయవలసి యుండునదియు నిశ్చయించుటకు తప్పక గా వ్రాధితులు. గామధనోకే కాగ్యదర్శి, ఆంధ్రప్రచారకార్యాలయము నెల్లూరు. వారివారికర్మ, కార్యదర్శి, హిందీప్రచారకార్యాలయము మదరాసు.

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా బాల్యయోగసంఘము

పశ్చిమకృష్ణా కాంగ్రెసు కమిటీసభ్యులు ఈనెల 12 తేదీ జెజవాడలో దాక్షర భవాన్ రామచంద్రరావు పంతులు గారి ఆధ్వర్యమున సమావేశ మయి యాదిగువతీర్మానములను చేసిరి.

- 1. బిల్డయ్య పేట నగ్రములను తనిఖీచేసి రిపోర్టు చేయుటకు ఈక్రింది సభ్యులను కోరడ మయినది.
- 1. ద. రామచంద్రరావుగారు 2. నూకల పిరరావు నయ్యగారు 3. తాడేపల్లి వేంకటేశాలరావుగారు 4. కామ మాను లక్ష్మయ్యగారు, 5. అయ్యంక వేంకటరమణయ్యగారు.
- 2. ఖద్దరు అఫీసును అప్పాయింటు చేయు విషయము ఈసారి సమావేశములో చర్చించుటకు తీర్మానించడమయినది.
- 3. వేలూరు యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారి రు 100 ల తి. స్వ. ని. విరాళము వారి కోరిక ప్రకారము కంఠకాస్త్రుల

వారియొక్కయు, వారి కుమారునియొక్కయు, కుటుంబముల సహాయనిధి క్రింద నిలువచేయడ మయినది.

4. ఇదివరకు ఎన్నుకొనబడిన వారితో పాటు ఈదిగువ సభ్యు లను చిత్తూరుసభకు ప్రతినిధులనుగా ఎన్నుకొనడ మయినది.

- 1. దాక్షర జి. ఎన్ శర్మగారు 2. అయ్యంక వెంకట రమణయ్యగారు 3. నోరి వేంకటేశ్వర్లుగారు 4. కామయ్య రాజయ్యగారు 5. శ్రీరాం అప్పగారు 6. ఈశ్వరప్రకాశ జగన్నాథరావుగారు 7. కొమరగిరి పిరరావువేంకటేశ్వర్లుగారు.

తాడేపల్లి వేంకటేశాలరావు

శ్రీ సరస్వతీనిలయ బహుమతి
పరీక్షలు, కూచిపూడి (తెనాలి)

గాంధీ సంఘానికి యాపరీక్షలు జరుగుచున్నవి. గాంధీ సంఘ ఏప్రిల్లో నెలలో జరిగిన పరీక్షలో నీ క్రిందివారు కృతా రులైరి.

- 1. తుమ్మల శ్రీరామయ్య-ప్రథమబహుమానము
- 2. బాప్టి లక్ష్మీకాంతయ్య-ద్వితీయ
- 3. కన్నపనేని వెంకటసుబ్బయ్య-తృతీయ
- 4. గుడిని నూర్యనారాయణ
- 5. తుమ్మల తులశమ్మ
- 6. మొక్కలక్ష్మయ్య

గాంధీ సంఘలో నడుగు నిలుపు వార్షికోత్సవము జరుగవలయుటచే రాజోవు వార్షికోత్సవ సందర్భమున గాంధీ సంఘ బహుమతులతో బాటు బహుమతు లియబడును. ఇదిగాక పరీక్షకు అభ్యర్థులైన తెనాలి రేంజి సబ్ యిన్స్ పెక్టరుగారి సంకేతముతో బహుమానపత్రములుకూడ లిసంగబడును.

గాంధీ సంఘ ఏప్రిలు 20 తేదీన జరిగిన పరీక్షలో కృతార్థులైనవారు.

- 1. తరగతి 1 నన్నకనేని వెంకటసుబ్బయ్య } 100 కి, 20 గుణులు
- 2. ఎంగండ్ల బసవయ్య } ములకువైన

- 3. తరగతి 1 బాప్టి తులశమ్మ
- 2. రాజ్ శర్మ కుచేబడు } 20 గుణములకువైన
- 3. బాప్టి వెంకటసుబ్బయ్య
- 4. మేకా పిచ్చయ్య

- 3. తరగతి 1 తుమ్మల లక్ష్మయ్య
- 2. బాప్టి లక్ష్మయ్య } 10 గుణములకువైన
- 3. బాప్టి లక్ష్మయ్య
- 4. బాప్టి నాగేంద్రయ్య
- 5. రాజ్ శర్మ రామయ్య

జెనుకటికలిగాక కృతార్థులైనవారలు 3 తరగతులుగా నుండును. విడివిడిగా 1, 2, 3 బహుమానము లుండవు. కృతార్థులైనవారి కందఱికిని వారివారి తరగతి ననుసరించి బహుమతులుండదు.

రాజోవు పరీక్షలు గాంధీ సంఘ ఏప్రిల్లో నెలలో జరుగును. ప్రాథమిక పాఠశాలల పాఠశాలికలు పరీక్షకు రావచ్చులు. గాంధీ వండ్ల వయస్సుకు మించిన (పాలపాఠికలు) వారి పరీక్షకు రావలెండును. పాఠశాలకు సరిపెంనుకొనిననుండి విడిగా పరీక్షకు లాదలచిన పాఠికలు ఒక పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని ద్వారా దరఖాస్తులను పంపవలసియుండును. అనుదత్త తరగతికి వై తరగతుల విద్యార్థులు పరీక్షకు రావూడదు.

నాలుగు, అయిదు తరగతుల ఆనందపాఠశాలలు గా బోవు పరీక్షకు పఠనీయగ్రంథములు, భాషాజ్ఞానము, వాక్యరచన కొద్దిపాటి వ్యాకరణము ప్రాముఖ్యము. దరఖాస్తులను జనవరి తెలాఖరులోగా కార్యదర్శికి పంపవలెను

శ్రీ సరస్వతీ నిలయ కార్యస్థానము, కూచిపూడి గాంధీ సంఘానికి, గాంధీ సంఘ కార్యదర్శి.

కృష్ణాజిల్లా ప్రాథమిక పాఠశాలల సభ

ట పా క ట్ట లు.

పాలసంగంధిలేవ్యము

నర్సాపురం తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యాయులు

గడచిన సంవత్సర మిసభ తలపెట్టినందు సమావేశ మైనపు కు ఆ సభ నిసంతకపు సమావేశమునకు నర్సాపురం తాలూకా కాన్వేనియంటిమి గాని యంతరం కాన్వేనియంటిమి యందులో మా తాలూకా యుపాధ్యాయుల కే కాల్పితము ముద్రలేదు. కారణమేమన యదివర కనేక సభలనొసర్చి ఎన్ని తీర్మానములు చేసినను లాభ మినునంతమైనను కలుగ లేదనియు ప్రస్తుత సమయములో నిసభకొరకు వ్యయపరమ పాన్వంతయు వృధాయనియు తలచుచున్నార. గడచిన రెండు సంవత్సరముల నుండియు మా తాలూకా బోర్డువారు వారి యుపాధ్యాయుల కేమియు లాభ మొనర్చియుండలేదు. క్యాపిటేషన్ ఆల్ వెన్యూ పూర్తిగా నీడక ఒక సంవత్సరము రూ 1 కి 0.1-0 కునునను మరెవ్వక యేమి 0.11-0 లు కునునను క్లిష్టమి యిచ్చియున్నా రు. ఎకవత్సరమున బోర్డువారు యుపాధ్యాయులకు రు 2 లు యిచ్చిన ప్రభుత్వమువారుగూడ నెల 1 కి రు 2 లు యిచ్చినవని ప్రకటించారు. దానివై మా బోర్డు సమావేశమందు డిప్యూటీ డిస్ట్రిక్ట్ యుపాధ్యాయుని కొరకే సంవత్సరమునకు రు 48 కునునను కలుగునటులు చేసిరి. మా బోర్డువారు చేసిన తీర్మాన ఫలితము విని యుపాధ్యాయులు చాల చింతించుచు వై యధికారము సంధియించి జరిగివిషయము మొదటిట్లుకొనుటయే గాక తాలూకా యుపాధ్యాయులందఱు కొక యభిప్రాయము వారికి కలిగిన నష్టములనుచూచుకొని తీర్మానముల నొసర్చి విశ్వాసంబున ప్రవహించి యెవరికీ పంపించుకొనినను ఏమియు లాభ మొనరని ఒక బోర్డువారుగాక కృత్యములనుగూడ లోనుగానునీ వచ్చినది. ఇప్పుడు రెండు మాసములనుండి నీటిములు వచ్చుచుండుటచేను. మా బోర్డువారికి 15 వేల రూపాయలు లోటువచ్చిన వట. ఇది లోటుగాదనియు వై మొత్తములన్నిట సమయము నకు పూర్తికొనుట కుచిరమియు తెలియుచున్నది. ఇక నెంత కాలమునకు నీటిములుండవో తెలియదు. ఇదివరలో మా బోర్డు వారు కొంతసొమ్ము మిగులుటచే గుడివాడ బోర్డువారి కిచ్చి నులవచ్చినదని తెలిసి, మా బోర్డు నుట్టికొట్టి యితరుల కిచ్చుట వ్యాధిమాయక అట్లు మా బోర్డు కుపాధ్యాయులు గానునని వారి మొదట జని వేకుకొనగా యీసంగతి నిజముగాదనియు యీ సంగతి మీ కెవరు చెప్పిరనియు ప్రశ్నించిరి. దీనివల్ల మేమె తెలి యలేదు. ఇదివరకు మనము సూక్ష్మమునై జగ్గును సునిష్ఠుండు యొక స్వేచ్ఛనకట్టింది యుపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధి యొసర్చి యులవచ్చిన తీర్మానములద్వారా ప్రభుత్వమువారిని కోరియు న్నాము. ఆంధ్రులకు బుగులుగా నిచ్చుచు నీ పాఠశాలల కొక డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరును నియమించెద టు. ఇట్లు చేయుటవలన లాభమేమో తెలియదు. ఇప్పుడు గ్రామమున కధ్యక్షుడు మాకు నాలుగు పాఠశాలలున్నవి. వీరు నెల కిరకునది నెలములు సరి కట్టించు చేయుదురు. నాలుగు నెలలు నెలపులు పోయినను మిగత ఎనిమిది నెలలలో నెలకు 20 దినముల కంటకు ఎనిమిది నెలలకు 8-20-160 దినములు సర్వోత్త ములలోనుండును. ఎక్కువైనవో యొక్క ప్రకారము దినమునకు మూడు పాఠశాలలు పరిశీలించవచ్చును. సోజంతయు పరిశీలన కలగిన పాఠశాలలు తాలూకాకు నాలుగై కుకంటే మొత్తము గానుండవు గాన దినమునకు మూడు రెండు పాఠశాలల కంటకు పరిశీలనవచ్చునను కొనినను యొక డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరునకు 160-2-20-20 పాఠశాలల చొప్పున యిచ్చినయెడల పని చాల కులభముగ చేయవచ్చును. వ్యయముగూడ తగ్గును. జిల్లా యుక్త కేవల కార్మికుల ఏర్పరచియుల కొందర గొంగునీయులను గ్రామవిద్యా కార్మికుల సభ్యులనుగా నియమించి గ్రామ పాఠ శాలల పరిశీలన వారికిచ్చిన విద్యభాగు గా జరుగుచుండును. ఇట్లు చేయుటవలన మిగిలిన భవమున ప్రాథమిక పాఠశాలల పాఠశాలల వేతనాభివృద్ధి కాలకి కమిటివారు నిర్ధారణపరచినట్లు రు 30 లకు తక్కువ లేకుండునట్లుగా వృద్ధిపరచి యుపాధ్యాయుల సంరక్షించయవచ్చును. ఇట్లు విన్నవించుకొనినను విను వారులేరు. మనఃకర్షక దుష్టితని తొలగించ ప్రయత్నించువాడును గనుపించుగాన వన మిప్పుడు సభల చేయుటవలన ప్రయోజన ముకలదా? లేక మనదేవీయులకు ప్రభుత్వమును అర్థికాధికార ముకలుగునంతవరకు చేచియుండవలయునా?

తాలూకానుండి మా బోర్డు ఆఫీసుకు కడపబోర్డు ఆఫీసుకు వెళ్ళినాను. పొద్దుపూర్వముగాను నెండు గానీ టపా రన్నరు తెచ్చికట్టను విప్పిరి. వాన రావలసిన దినవత్రికలు ఉత్తరములు అన్నియు తడిసి నీరుగానును ఎత్తుకంటర యిరడ పాలై ఒక పం క్షయమును కలుపుటకు పలుగా కనుపలేదు. ఇట్టి వత్రికలు ఉత్తరములు టపాలబల్బులకు కండుమాకు దినములకు మామీట్రామములకు తెచ్చునకి చీక ముద్దయై నామమాత్రా వశ్యములగుచున్నవి. వాని నలిగిపోవుటచే నైవి లాగములైనను స్పష్టముగా తెలియక బల్బులకు చిక్కులు పడుచుండును. ఇదివరలో నొకసారి నా ఉత్తరములు తడిసినవి. తీసికొని రాగా వాని పొరకాటువలన తడిసిపోయినవని తపాల బల్బులకువై కొరపడితిని. కారణము ఇప్పుడు కన్నులార గానుటవలన వృధాగా వాని నిండిచితిని విచారించుచు న్నాను. వృథము కురిసినదనగానే ఆదిము పట్రికలకు వీర ముక్క నవలకొనవలసినదే యగుచున్నది. ఇట్టి యవస్థ అనేక చోట్ల కలుగుచున్నట్లు వినుచున్నాము. ఇంక నైన లోనికి నీరు ఇంకబుండునట్టి ఎట్టి సందులను టపాలు మోయుటకు ఎన్నా టుచేసి ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కిక్కలకు భద్రముగా జట్టా దా చేయించుచుండు రని యానించెదము.

16-9-22 } శ్రీవాద జగన్నాథం.

వరకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు రేటు.

ఎక్స్ ఛేంజి	రాంకి తెల్లగ్రాఫిట్ (ట్రాన్సుఫర్ 15 17/32 పెన్సిల్
రాంకి డిమాండు (డ్రాఫ్టులు) 15 9/16 పెన్సిల్	
లండను డిమాండు (డ్రాఫ్టులు) 15 21/32 పెన్సిల్	
భాంకి కొనగోలు రేటు	
మాకు నెలలవాయిదా (డ్రాఫ్టులు) 15 18/16 పెన్సిల్	
ఆరు నెలల వాయిదా (డ్రాఫ్టులు) 16 పెన్సిల్	
కలకత్తా సుకార్ రేటు	
కలకత్తా నెలవాయిదా 15 శుక్రవారము	
కర్ర:— బెంగాలు నాగపూరు	రూ 462/8
దేవ్పూరు	887
కనారా	12/4
జవహర్:— ఆంగ్లో ఇండియా	108/8
యస్. యల్. కెప్ట	66
కాపుర	46/8

ఎక్స్ ఛేంజి, రాంకి తెల్లగ్రాఫిట్ (ట్రాన్సుఫర్ 15 17/32 పెన్సిల్ డిమాండులిట్టులు—15 9/16 పెన్సిల్

బొంబాయి - మేరుమార్కెటు.

బొంబాయి నెలవాయిదా 14 శుక్రవారము

పాంబాయి మిగులి వాటాలధరము యాగిందివిధము

నిలియించెను.	రూ.	రూ.
అనామదాదాను అన్యాయ	8000	ఇండియా స్టీలింగు 210
బొంబాయి కాటక్	1050	ఇండియా మార్కెట్ 510
బొంబాయి డ్రెయింగు	1872	కాపియూ 2825
నెలపులు ఇండియా	4680	మాన్యు కేటు 747
నెలపు	750	నెలపు 960
కొలంబొంబాయి	2140	పోనెట్టు 937
కనంబు	475	సిం నెట్టు 706
కెంబాయి	2170	మల్తురి 297
కెంబాయి	1970	గ్లజ్ 4840
ఫలాలబాయి	1250	మాన్యు 1100

ఇతర వార్తలు

కాతా హైద్రాబాద్—రూ 790

కాతా నిరూ అంకు స్టీలు (ఇర్ల నెల) 60

" " (డిఫర్) —232

కాతా ఆయలు మిల్లు—40

నెలపులు రాంకి—38

కాతా రాంకి—16

మారకపు రేటు

నెలవాయిదా 5 శుక్రవారము

ఎక్స్ ఛేంజి:— రాంకి తెల్లగ్రాఫిట్ (ట్రాన్సుఫర్ 15 9/16 పెన్సిల్ డిమాండులిట్టులు—15 17/32 పెన్సిల్

ఇది రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సహానుమానము, తేనె పొడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లరోగములు, మొదలగు వాటిని వైదించును. 4 డ్రెస్సుల చాలును.

20 కి. గ్రామ్స్ 1-4-0 వి. పి. 0-4-0

మామ్రాస లేవ్యము.

అమృత్తము, విక్రమ, కాస్తోతిక, మలబద్ధము, కిరా పులా మంట, మొదలగు వాటిని వారింనును.

2 డి. చాలును. 20 కు. డ్రెస్సు 1-4-0 వి. పి. 0-4-0

పి. శి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,

(8851-4) మెదక్—నెల్లూరుజిల్లా.

పుటల

180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసాఖ్యమును వృద్ధిగాఢమును ఆయుర్విస్తాది ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నియమము.

పోస్టుచేయు మేనే భరించి పంపెదము.

మెటక్ నెల్లూరు.

వైద్యశాస్త్ర మునీశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంక నిగహ ట్రేషిఫాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు

మూల శంఖ

బయోనే బవాసీ:— అనగా విరేచనముయ్య ప్రజే కమందు పుట్టెగ్గుది, యిదిమిగుల ప్రారవ్యాధి; దీని నీ ఆరోగ్య రోగము అందును. యీ రోగము విరేచ. శస్త్రముచేతన, అతి సంహారాది వ్యాధిపాదములచేతన సంభవించుచున్నది. గుర్రున మనంబుండు రక్తవ్యాధియు వృద్ధియై తద్వారా మెలకలుపులును. దీనిని “మూలశోషనియ” “దుష్కావనియ” వేరు కలవు. ఇవి పలువిధములుగా వచ్చును. (1) క్రమములము, చల మతో క్రమరూపము, (2) ఆర్ద్రములము, కలుగా విము వలె నీరు ప్రవించుట, కి కుక్క-మూలము, అనన్యాయము లిగు వై యుండుట. (3) బ్యాధిమనుండియు ఆదురుదీని యుండుట. (4) లోపల నీ గుర్రములడివి కట్టుకొనియుండుట, వెలుపల గుర్రములడివి కట్టుకొనియుండుట, మెలకలుకలకరియుండుట, ఆయులతోగూడి, వలము నెడలనపుడు నొప్పి కలగియుండుట, చలము కెల్లగా ప్రవించుట, మొదలగు లక్షణములు కల్గి యుండును. మూలవ్యాధి, శస్త్రము అధికతనవృద్ధి నొప్పియు పోట్లును, తీటుయును, మంటయును కలిగియుండును. వై శివు జడిన దుష్కావనియై యీ ఒక నెలదినములు మామూలశంఖ నివారణ చేసించిన నివారణయగునని ఘంటావదముగా చెప్ప గలము. యీ నివృత్తము మాయుడునీ చాలవంటికి అచ్చు తిమగా గుణము చేసినవరకు, అనభవము మీద ప్రకటన చేసి యున్నాము. వైద ప్రాయశు కేమియు అనభవము లేకనే ఒక నెలదినములో ఈ మూలశంఖ రోగమును నివారణచేయును.

శస్త్ర వ్యాధి విరేచము వ్రాయుమి అర్థగ పంపకలెను.

1 నెలకు సరిపడునుండు 1 డ్రెస్సు రు 2-0-0 లు

రెడ్డి అందుకంపెనీ, గోపాలపురం.

రాజోలుతాలూకా, కొత్తపేట పోస్టు.

గోదావరిజిల్లా.

అమృత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిగిలి ఉపయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు వాతము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగు నవి అవసరములేదు. మలబద్ధమైన తెనుగునాగ్రాయుడికి. గొప్ప పర్తివేకటాలను పొందెను. నెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు కలెక్షన్ డిగరకు అతి వారానకరావు పుటల వి. పి. వి. ఎల్, గా ల్లు వ్రాసి: “దాని వాని తెలివిన కొంచునకి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని గుర్రోమముకలిగించునని వానిశ్చయము.” పుస్తకములు వలయువారు యాదిచరచిరవామాకు వ్రాయవలయును తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము,

బొడవరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.